

PRZEWOŹNIK KRAKOWSKI

Biuletyn Informacyjny Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie

Nr 4 (58) 2015
październik-grudzień

Zbierz kolekcję tramwajów
W tym numerze ostatnia karta
W środku mapa komunikacji
miejskiej w Krakowie

**140 lat komunikacji
miejskiej w Krakowie**

**Jak PESA budowała
"Kraowiaka"**

2016

Świąteczna

ŻYCZENIA: NADCHODZĄCE ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA niosą ze sobą wiele radości oraz refleksji dotyczących minionego okresu i planów na nadchodzący Nowy Rok. W tych wyjątkowych dniach chcemy Państwu życzyć wiele zadowolenia i sukcesów z podjętych wyzwań.
 Zarząd MPK S.A. w Krakowie
 i redakcja „Przewoźnika Krakowskiego”

0) Świąteczna	Święta	
1) Wigilijna	5	30
2) Radosna	6	27 30 33
3) Betlejemka	7	24 27 30 33 36
4) Dzieciątka Jezus	8	21 24 27 30 33 36 39
5) Wesola	9	18 21 24 27 30 33 36 39 42
6) Plac Karpia	10	15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45
7) Zimowa	11	21 24 27 30 33 36 39
8) Kolędowa	12	18 21 24 27 30 33 36 39 42
9) Plac Życzeń	13	15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45
10) Pierwszej Gwiazdki	14	12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 48
11) Śnieżnych Kul	15	09 12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 48 50
12) Al. Choinek Pokrytych Śniegiem	16	15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45
13) Bombkowa	17	12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 48
14) Os. Świętego Mikołaja	18	09 12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 48 50
15) Sanie Nowe	19	06 09 12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 48 50 52
16) Zaulek Różgi (NŻ)	20	03 06 09 12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 48 50 52 54
17) Bałwankowa	21	00 03 06 09 12 15 18 21 24 27 30 33 36 39 42 45 48 50 52 54 57
18) Sylwestrowa	22	27 30 33
19) os. Nowy Rok	23	27 30 33
20) Al. Trzech Króli		
21) Karnawałowa		

(NŻ) - na żądanie

Zakłócenia w ruchu powodują zmiany czasu przyjazdu św. Mikołaja

MPK Kraków

Rozkład jazdy ważny od 24.12.2015

PEŁEN NOWOŚCI DLA PASAŻERÓW 2015 ROK

Rok 2015 był na pewno rokiem szczególnym. Świętowanie 140 lat komunikacji miejskiej było okazją do organizacji parady tramwajów i autobusów a także skłoniło pracowników MPK do oddawania krwi dla potrzebujących w ramach akcji „140 litrów krwi na 140 lat komunikacji miejskiej”. Przewoźnik nie mógł jednak zapomnieć o swoim podstawowym zadaniu, jakim jest oczywiście transport pasażerów w Krakowie i okolicznych gminach. Pod tym względem rok 2015 był rokiem wyjątkowym, bo po raz pierwszy w historii na jednej z najpopularniejszych linii w Krakowie, na linii nr 4 łączącej nowohuckie Wzgórza Krzesławickie z Bronowicami Małymi, zaczęły kursować niskopodłogowe, najdłuższe w Polsce tramwaje – czyli „Krakowiaki”. Od czerwca 2015 roku mieszkańcy Krakowa byli świadkami dostaw tych tramwajów. Nie było chyba w naszym mieście takiego tramwaju, który wzbudzałby tak duże emocje jak właśnie wyprodukowany przez fabrykę PESA Bydgoszcz SA „Krakowiak”. Miłośnicy komunikacji prześcigali się w tym, kto pierwszy zrobi zdjęcie i pokaże jak ten tramwaj wygląda. Śledzili jego przejazd z Bydgoszczy do Krakowa. Liczyli każdy wagon, który przyjeżdżał na lawetach do zajezdni tramwajowej Podgórze (nie przestali tego robić nawet wtedy, gdy z powodu dużej częstotliwości dostaw pogubili się w obliczeniach). Niektórym z miłośników tramwaj otworzył nawet drogę do występu w telewizji (po akcji z prasowaniem i przygotowaniem śniadania w „Krakowiaku”).

Trudno nie mieć więc satysfakcji z takiego tramwaju, tym bardziej, że bardzo duży udział w tym jak on wygląda mają pracownicy MPK S.A. Mnie najbardziej jednak cieszy fakt, że dzięki tym tramwajom mieszkańcy kolejnych dzielnic Krakowa otrzymali niskopodłogowy, komfortowy tramwaj. Osoby starsze, niepełnosprawne oraz rodzice podróżujący z dziećmi wózkami na linii nr 4, którzy do tej pory wsiadali do wysokopodłogowych wagonów 105N mogli w końcu łatwo i bez wysiłku wsiadać i wysiadać z tramwajów.

Dostawy nowych tramwajów były także wyjątkowym wydarzeniem dla pracowników zajezdni tramwajowej Nowa Huta. „Krakowiaki” to pierwsze nowe tramwaje jakie tam trafiły w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat. Zrzędzeniem losu trafiły tam w roku, w którym nowohucka zajezdnia świętowała 50-lecie swojego istnienia.

Dostawy najdłuższych w Polsce tramwajów to nie jedyna wyjątkowa inwestycja realizowana przez MPK w 2015 roku. Równie istotna była decyzja o zakupie czterech nowych elektrycznych autobusów, które już w połowie 2016 roku będą już wozic krakowian. To pierwszy, ale nie ostatni zakup autobusów napędzanych energią elektryczną pojazdów. Kolejne 20 takich autobusów MPK kupi w ramach projektu unijnego korzystając z instrumentu jakim są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.

Mówiąc o wyjątkowości 2015 roku w krakowskiej komunikacji dodam tylko, że historyczny tramwaj MPK o wdzięcznej nazwie SN2 zagrał w hollywoodzkiej produkcji o muzyce, wojnie i miłości („Music, War and Love”). Kiedy będziecie oglądać ten film w kinach wypatrujcie krakowskiego tramwaju.

Marek Gancarczyk

PRZEWOŹNIK KRAKOWSKI

Biuletyn Informacyjny Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie

Zespół redakcyjny: Marek Gancarczyk, Anna Robak, Jacek Kołodziej, Hubert Wagula, Adrian Obuchowicz

Fot. na okładce: Specjalny świąteczny tramwaj MPK na ulicach Krakowa

Zdjęcia w numerze: Tomasz Bielecki

Wydawca:

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie

Adres redakcji: ul. J. Brożka 3, 30-347 Kraków, tel. 12 254 11 04; e-mail: mgancar@mpk.krakow.pl

Druk i łamanie: Drukarnia Kolejowa Kraków, ul. Forteczna 20A – Węgrzce, tel. 12 298 04 02

Nakład: 2000 egz.

W NUMERZE:

Pelen nowości dla pasażerów 2015 rok	
Marek Gancarczyk	3
W tym roku Mikołaj przyjechał...	
Justyna Mierzwa	5
Droga „Krakowiaków” do Krakowa	
Marek Gancarczyk	7
Od N-ki do Krakowiaka – tabor na linii nr 4	
Jacek Kołodziej	9
„Krakowiak” najładniejszym tramwajem w Polsce	
Marek Gancarczyk	10
Liderzy Jakości w MPK S.A.	
Piotr Walkowicz	11
MPK S.A. w Krakowie zbudowało „Kawiarenkę”	
Małgorzata Migas	12
Krakowski tramwaj gra w amerykańskim filmie	
Marek Gancarczyk	13
W zjazdni Nowa Huta 50 lat minęło...	
Bożena Migas	14
Sinfonietta grała dla krwiodawców	
Małgorzata Rzychniak	16
140 lat komunikacji miejskiej w Krakowie	
Lilianna Jakiel	17
Komisja Ruchu i Systemów Elektronicznych IGKM	
Hubert Wagula	21
MPK S.A. w Krakowie kupuje i testuje autobusy	
Marek Gancarczyk	22-24
Targi Busworld w Kortrijk	
Tomasz Moździerz	25
Konkurs na najlepszego kierowcę w Polsce	
Krzysztof Utracki	27
Spotkania z jubilatami	
Anna Robak	28
MPK S.A. po raz 15. Fair Play	
Marek Gancarczyk	29
MPK S.A. – organizator pracy bezpiecznej	
Marek Gancarczyk	29
Druga strona... automatu	
Grzegorz Bochenek	30
Multimedialna wiata	
Michał Wójtowicz	31
Na krakowskich przystankach pojawiły się nowe wiaty	
Piotr Hamarnik	32
Pogromcy Bazgrołów nagrodzili pracowników MPK	
Marek Gancarczyk	33
Honorowi Krwiodawcy świętowali 70-lecie działalności	
Władysław Michalski	34
Kolonia z MPK	
Stowarzyszenie Dyliniarnia	35
Policja znowu najlepsza	
Janusz Więckowski	36
Liga MPK	
Janusz Więckowski	37
Konkursy fotograficzne w MPK	
Jerzy Maszewski, Marek Gancarczyk	38-39
Rozmaitości	40-42

W TYM ROKU MIKOŁAJ PRZYJECHAŁ DO KRAKOWA ... TRAMWAJEM

Takiego zgromadzenia świętych Mikołajów Kraków jeszcze nie widział. Co tam Kraków, cała Polska nie widziała. Bo gdzie indziej, w jednym miejscu, w jednym czasie spotkało się aż stu czterdziestu świętych Mikołajów?!

Niezwykle liczna drużyna Mikołajów, to zasługa Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Krakowie, które wspólnie z Zespołem Szkół Zawodowych nr 1 i Rzemieślniczą Zasadniczą Szkołą Zawodową przywiozło świętych do królewskiego miasta.

Dlaczego aż tylu? Odpowiedź jest prosta. Otóż komunikacja miejska obchodzi w tym roku jubileusz 140 lat. Godny jubileusz postanowił docenić sam Święty Mikołaj i wysłał do Krakowa najliczniejszą drużynę swoich pomocników. Wszystkie dzieci przecież wiedzą, że Mikołaj sam nie dałby sobie rady w rozwożeniu prezentów.

Podróż Mikołajów przez Kraków wiodła ul. Basztową, Dunajewskiego, Podwale, Straszewskiego. Następnie Mikołajowie przejechali przepięknym tramwajem przez plac Wszystkich Świętych oraz ulicą Westerplatte. Nie bez przyczyny – chodziło o to, by mogli zobaczyć najpiękniejszą część miasta. Pośród nich znalazł się siedmioletni Maciek. Na Rynek przyszedł z tatą Piotrem, który próbował ośmielić swoją pociechę, by dołączyła do wesołego grona wysiadających z tramwaju Mikołajów. Po krótkim zawahaniu, chłopiec chwycił za rękę pierwszego z napotkanych świętych. Początkowa bojaźń szybko zniknęła i w podskokach pomaszzerował przed siebie. Tym bardziej, że Mikołaj obiecał mu wspólne zdjęcie z innymi pomocnikami na tle tramwaju z napisem „Wesołych Świąt Bożego Narodzenia życzy MPK”.

- Takiego nie będzie miał nikt w przedszkolu – wytłumaczył logicznie.

Potem czerwona drużyna pomaszzerowała na Rynek Główny, by.. pobić rekord w największej liczbie Mikołajów, którzy otoczą Rynek miasta. Swoją udział mogli mieć wszyscy – i turyści i mieszkańcy.

Z kolei w niedzielę 6 grudnia św. Mikołaj jeździł po Krakowie specjalnym tramwajem. Tym razem miał ze sobą worek pełen słodkich niespodzianek. Miał pełne ręce pracy, bo

Mikołaj rozdał w tramwaju wiele prezentów

na każdym przystanku do tramwaju wsiadały tłumy dzieci – jedne koniecznie chciały go uściskać, inne przyglądały się badawczo. Wystarczyło by Mikołaj sięgnął do wielkiego, pękatego worka, a zaczynała się wrzawa: byłem grzeczny, co dostanę – słychać było zewsząd.

Sześciolatka Karolina przyniosła dzienniczek z przedszkola, a w nim kilkanaście czerwonych serduszek – to na dowód, że przez cały rok była grzeczna. Z kolei Szymon postanowił, że podaruje Mikołajowi obrazek – kartkę a na nim niebiesko-biały najnowszy tramwaj. Ponoć święty doskonale wiedział, co chłopiec chciał mu w ten sposób powiedzieć. Czterolatka Malwina postanowiła zaś, w rewanżu za prezent wręczyć mu kilka pieniążków. Jak wytłumaczyła rezolutnie, żeby Mikołaj miał za co kupić podarunki innym dzieciom.

Mikołaj nie zapomniał także o dzieciach, pasażerach innych regularnych linii tramwajowych. Był więc Mikołaj reprezentujący Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. na linii 1, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej S.A i EDF Polska S.A., CEZ Skawina S.A. na linii 18, Szkoły Języków Prolog na linii 8 oraz Muzeum Sztuki Współczesnej na linii 18.

W tramwajach można było spotkać także Mikołaja firmy Tecnocasa Bunscha Park, Park Wodny i Echo Investment.

Radości było więc co niemiara, tylko wciąż słodką tajemnicą zarządu MPK pozostaje to, jak udało im się go namówić, by tak liczną drużynę wysłał akurat do Krakowa..

Justyna Mierzwa

140 Mikołajów wsiada do specjalnego świątecznego tramwaju

DROGA „KRAKOWIAKÓW” Z BYDGOSZCZY DO KRAKOWA

„Krakowiaki” w halach PESA Bydgoszcz SA przechodziły ściśle określony proces produkcji. Najpierw przygotowywana była konstrukcja, która następnie była lakierowana.

W hali montażowej zaczynał się kolejny etap budowy tramwajów dla Krakowa. Jednocześnie było przygotowywanych sześć wagonów, każdy w innym stopniu zaawansowania. Każdy tramwaj trafiał na konkretne stanowisko, gdzie spędzał ok. dwóch dni, po czym był transportowany na kolejne. Po kilkunastu dniach wyposażony w aparaturę elektryczną, z podłogą, fotelami, sufitem i szybami przejeżdżał na specjalny tor, gdzie były prowadzone testy i odbiory techniczne. Wcześniej jednak każdy tramwaj przechodził test szczelności w tzw. deszczowni. Dzięki specjalnym urządzeniom woda była wylewana na dach, boki czoło i tył tram-

„Krakowiak” w deszczowni

waju. Symulacja deszczu trwała ok. 10 minut i miała siłę co najmniej 1,5 Bara

Na torze uruchomień „Krakowiaki” przechodziły szereg testów, które dotyczyły funkcjonowania wszystkich układów i systemów funkcjonujących w tramwajach, takich jak informacja pasażerska, ogrzewanie, klimatyzacja oraz systemy odpowiedzialne za jazdę i hamowanie.

Po odbiorze technicznym każdy „Krakowiak” był dzielony na dwie części, ładowany na dwie lawety i wyruszał do Krakowa. Do zajezdni tramwajowej Podgórze docierał zazwyczaj po dwóch dniach. Po przyjeździe był łączony i przechodził testy na krakowskich torowiskach. Dopiero po przejściu odbiorów końcowych mógł zacząć wozić pasażerów.

Marek Gancarczyk

Najpierw przygotowywana była konstrukcja wagonów

Na tym torze „Krakowiaki” przechodziły testy i odbiory techniczne w Bydgoszczy

W hali montażowej Z-3 tramwaje były wyposażane

W zajezdni tramwajowej Podgórze tramwaje były rozładowywane a następnie łączone

OD N-KI DO KRAKOWIAKA – TABOR NA LINII NR 4

Wymieniamy tabor, kupujemy nowsze tramwaje, cieszy nas cichy i klimatyzowany pojazd ale podróżując codziennie po krakowskich szynach nawet nie zdajemy sobie sprawy, jak bardzo dana linia związana jest z pokonywaną przez nas trasą.

Duże miasto, jak Kraków, rozwijając się często zmienia przebieg linii tramwajowej argumentując swe postępowanie potrzebą lepszego wykorzystania dostępnych tramwajów albo zmienia trasę proponując podróżnym inne rozwiązania. Jak pokazują liczne badania jakości komunikacji miejskiej, najważniejszym elementem, na który zwracali uwagę pasażerowie jest niezawodność komunikacji. Wśród cech wyznaczających niezawodność komunikacji miejskiej, oprócz regularności i punktualności kursowania pojazdów duże znaczenie przypisano właśnie stabilności układu linii.

Jedną z takich „niezmiennych” linii w naszym mieście jest tramwaj oznaczony numerem 4 będący połączeniem na linii wschód – zachód. Miano najważniejszej linii w mieście nie przyszło jednak od razu. Na trasie łączącej Kraków z Nową Hutą linią podstawową od momentu uruchomienia w listopadzie 1952 roku była linia numer 5. To ona niezawodnie przez kilkanaście lat nowoczesnym wówczas taborem przewoziła budowniczych i mieszkańców nowej dzielnicy z ronda Mogińskiego, które było również ostatnim przystankiem dla kilku „krakowskich” linii, w tym dla uruchomionej w tym samym czasie linii nr 4 kursującej na trasie z Bronowic do Ronda Mogińskiego. Ze względów technicznych tramwaje z Nowej Huty nie wjeżdżały do centrum i na odwrót. Zmieniło się to dopiero w 1964 roku kiedy wagony

Wagon E1 z przyczepą C3

linii nr 5 skierowano do otwartej pętli Dworzec Wschodni a na trasę w kierunku Nowej Huty wjechały tramwaje linii nr 4 skierowane do uroczyska uruchomionej pętli Wieczysta. Kilka miesięcy później, pod naporem presji mieszkańców, linię nr 4 wydłużono i skierowano aż do Walcowni. W stosunkowo krótkim czasie jako linia łącząca centrum miasta z najbardziej uczęszczaną wówczas pętlą przy HiL, przewożąc mieszkańców miasta bez koniecznych przesiadek, stała się zdecydowanie ważniejszym połączeniem niż linia nr 5. Nie można się zatem dziwić, że na najbardziej obciążoną linię kierowano największy tabor. Dość szybko pojazdy trzywagonowe złożone z wagonu silnikowego typu N i dwóch doczepnych typu ND stały się podstawowym typem taboru „czwórki”. W latach siedemdziesiątych na tę linię skierowano podwójne składy złożone z przegubowych wagonów typu 102N a w latach osiemdziesiątych potrójne składy tramwajów typu 105N, które możemy spotkać jeszcze dziś.

Wagon Gt6 z przyczepą B4

Tramwaj 405N

Sama trasa linii nr 4 też nie uległa większym zmianom ale przeniesiono jej końcówki. Jesienią 1980 roku wydłużono jej przebieg z Bronowic do os. Widok (dziś Bronowice Małe) a po drugiej stronie trasy, w Nowej Hucie, z początkiem 1999 roku tramwaje skierowano z ulicy Ujastek zamiast do Walcowni, do pętli Wzgórza Krzesławickie.

Dziś na linii nr 4 kursują najnowocześniejsze wagony zakupione przez MPK S.A. Wyprodukowane w bydgoskiej fabryce Pesa tramwaje „Krakowiak” z całą pewnością dobrze prezentują się na tej trasie i z całą pewnością spełniają oczekiwania mieszkańców. Wszystkie tramwaje wymagają do prawidłowej i niezawodnej pracy dobrego torowiska. Zwłaszcza nowoczesne wieloprzegubowe pojazdy z niską podłogą wymagają torowiska co najmniej w dobrym stanie. Niestety, na terenie Nowej Huty, większość torowisk wymieniano ostatnio w latach osiemdziesiątych.

Z kronikarskiego obowiązku trzeba wspomnieć, że linia numer cztery w Krakowie na linii wąskotorowej została

Potrójny skład wagonów 105N

uruchomiona w 1902 roku i nieprzerwanie przez prawie 45 lat przewoziła pasażerów z Rynku Głównego do Parku Jordana a później do Cichego Kącika.

Jacek Kołodziej

Tramwaje „Krakowiak” na linii nr 4 obsługują wszystkie kursy

„KRAKOWIAK” NAJŁADNIEJSZYM TRAMWAJEM W POLSCE

Krakowski tramwaj „Kra-kowiak” zamówiony przez MPK S.A. został 22 października uznany za najlepszy i najładniejszy tramwaj w Polsce

To właśnie „Kra-kowiak” został laureatem konkursu Dobry Wzór 2015, który organizuje Instytut Wzornictwa Przemysłowego. Tramwaj wyprodukowany przez firmę PESA Bydgoszcz SA został wyróżniony w dwóch kategoriach. Otrzymał nagrodę główną w kategorii „Sfera publiczna” oraz nagrodę specjalną „Wzór Roku 2015” przyznaną przez Ministra Gospodarki dla najlepszego polskiego produktu.

- Bardzo się cieszę, że tramwaj który zamówiliśmy dla naszych mieszkańców został doceniony przez specjalistów. To tylko potwierdza, że staramy się sprowadzać do Krakowa tylko najlepsze produkty – powiedział Rafał Świerczyński, Prezes MPK S.A. w Krakowie.

Nagrody odebrał dr Bartosz Piotrowski, szef Zespołu Designerów PESA Bydgoszcz SA, który dwukrotnie, w latach 2006 i 2014 otrzymywał od Instytutu Wzornictwa Przemysłowego tytuł „Designera Roku”.

Przypomnijmy, że „Kra-kowiak” to niskopodłogowy tramwaj zaprojektowany i zbudowany specjalnie dla Krakowa.

Ma długość ok. 43 metrów i jest najdłuższym tramwajem w Polsce. Może przewieźć około 300 osób.

Warto zaznaczyć, że Instytut Wzornictwa Przemysłowego posiada ponad 60-letnie doświadczenie w upowszechnianiu i zarządzaniu wzornictwem oraz rozwojem nowego produktu. Prowadzi projekty badawcze w zakresie wzornictwa i ergonomii.

Jest jedyną w kraju instytucją o statusie jednostki naukowej oraz Centrum Badawczo - Rozwojowego, zajmującą się systemowo wzornictwem i prowadzącą działalność na rzecz poprawy – poprzez stosowanie wzornictwa – innowacyjności i konkurencyjności polskich przedsiębiorstw.

Marek Gancarczyk

Nagrody odebrał dr Bartosz Piotrowski, szef Zespołu Designerów PESA Bydgoszcz SA

LIDERZY JAKOŚCI W MPK S.A. ZOSTALI WYBRANI PO RAZ SIÓDMY

MPK S.A. w Krakowie już po raz siódmy wyróżniło najlepszych motorniczek, kierowców i inspektorów ruchu, przyznając im specjalne odznaki „Lidera Jakości”. Są to pracownicy wzorowo wywiązujący się ze swoich obowiązków, którzy nie spowodowali kolizji ani wypadku. Ponadto na ich zachowanie nie poskarżył się żaden z pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej.

W tym roku te nagrody trafiły do sześciu osób, w tym po raz pierwszy do kobiety. Odznaki otrzymali: Krzysztof Pagiel z zajezdni autobusowej Bieńczyce, Grzegorz Wawrzyn z zajezdni autobusowej Płaszów, Krzysztof Bulda z zajezdni autobusowej Wola Duchacka, Janina Kasprzyk z zajezdni tramwajowej Nowa Huta, Bronisław Wachulec z zajezdni tramwajowej Podgórze oraz Leszek Biliński - inspektor ruchu.

- Jestem przekonany, że zasługujecie Państwo na wielkie uznanie. Wiem, że perfekcyjnie wykonując swoją trudną pracę zapewniamie naszym pasażerom bezpieczną i komfortową podróż. Wasza codzienna postawa, opanowanie i życzliwość tworzą pozytywny i przyjazny wizerunek całego przedsiębiorstwa – mówił podczas wręczania odznak Grzegorz Dyrkacz, dyrektor ds. Zarządzania Przewozami w MPK S.A. w Krakowie.

Gratulacje od Zarządu MPK S.A. oraz Prezydenta Miasta Krakowa trafiły także do pracowników, którzy wykazali się szczególną postawą wobec pasażerów. To Władysław Leśniak, który 16 września 2015 roku przyczynił się do uratowania życia starszej osobie udzielając jej pierwszej pomocy. Natomiast Ireneusz Antoniak 27 sierpnia 2015 roku zauważył męczącą postu-

Po raz pierwszy odznakę Lidera Jakości zdobyła kobieta

kiwanego przez Policję w związku ze zgłoszeniem o jego zaginięciu i niezwłocznie przekazał taką informację dyspozytorom.

Odznaka „Lider Jakości” po raz pierwszy została przyznana w 2009 roku, a do tej pory otrzymały ją 42 osoby. Ideą jest uhonorowanie tych najlepiej dbających o bezpieczeństwo i komfort wszystkich pasażerów, dlatego głównym kryterium jest bezkolizyjna jazda. W wewnętrznym, firmowym „plebiscycie” przed przyznaniem wyróżnienia oceniana jest także kultura osobista kandydatów, umiejętność radzenia sobie w konfliktowych sytuacjach oraz dyspozycyjność.

Piotr Walkowicz

Liderzy Jakości to najlepsi pracownicy

MPK S.A. W KRAKOWIE ZBUDOWAŁO „KAWIARENKĘ” DLA NORYMBERGI

30 września 2015 roku w Norymberdze odbyło się uroczyste oddanie do ruchu wagonu tramwajowego GT6 tzw. „Kawiarenki”, w którym uczestniczyli również przedstawiciele MPK S.A. w Krakowie.

Od lat trwa wymiana partnerska w różnych dziedzinach pomiędzy Krakowem i Norymbergą. Równie owocne są kontakty między zakładami komunikacyjnymi czyli VAG Norymberga a MPK S.A. Kraków. Owocem tej współpracy jest m.in. odbudowa historycznych wagonów tramwajowych, które można podziwiać w Norymberdze, a z kolei po ulicach Krakowa jeżdżą tramwaje sprowadzone z Niemiec. Nic więc dziwnego, że kiedy VAG Norymberga, wzorem innych miast niemieckich, zapragnęła mieć wagon – restaurację, zwróciła się z zapytaniem do krakowskich tramwajarzy. Zdobyte doświadczenie z eksploatacją wagonów GT6, duża wiedza niezbędna do odbudowy pojazdów szynowych, jak i jakość wykonanych prac pozwoliły na uzyskanie uznania w oczach przyszłych zleceniodawców.

Pomysł budowy wagonu wykorzystywanego do promocji miasta i firmy powstał w Norymberdze już dawno, ale nie wprowadzano go w życie. Niemniej w tym celu pozostawiono w firmie wycofany z ruchu wagon GT6 o numerze 334. W roku 2010 zapadła decyzja o przebudowie wagonu na „kawiarenkę” i tramwaj w grudniu tegoż roku pojawił się w Krakowie.

Początki przebudowy były bardzo trudne, cały rok 2011 trwały uzgodnienia dotyczące zakresu prac zgodnie z wytycznymi obowiązującymi na terenie Niemiec. Przez dłuższy czas trwał impas, ponieważ wykonane prace spawalnicze musiały być odebrane przez przedstawicieli niemieckiego urzędu dozoru tzw. TÜV. Bez dopuszczenia nie można było wykonywać dalszych prac w wagonie. Prace ruszyły pełną parą z początkiem 2012 roku, gdy pod czujnym okiem szefa projektu i osób odpowiedzialnych za poszczególne fragmenty projektu z VAG Norymberga tramwaj poddano drobiazgowemu remontowi.

Przebudowa wagonu GT6 na wagon restauracyjny obejmowała remont kapitalny wózków, kompletny demontaż osprzętu i instalacji, przeinstalowanie elektroniki wagonu i przekształcenie wnętrza. Przygotowany projekt zakładał usytuowanie w części przedniej wagonu bufetu-kuchni, w której można by przygotowywać gorące posiłki i lodówek do przechowywania zimnych przekąsek i deserów. Najważniejszą częścią wagonu stanowiły miejsca dla gości. Dla nich

Zespół z MPK S.A. podczas przejazdu przebudowanym tramwajem

przewidziano wysokie stoliki barowe z ławkami na ścianie bocznej, siedzenia ze stolikami dla par, a także duże owalne miejsca dla większych grup. Całość została oczywiście odpowiednio oświetlona i nagłośniona, na co pozwoliły umieszczone pod podłogą dodatkowe urządzenia zasilające. Na tylnym pomoście zaprojektowano garderobę i miejsce dla osoby prowadzącej obsługę urządzeń elektronicznych.

Przebudowę wagonu w Krakowie zakończono wiosną 2013 roku, ale przejście wszystkich szczebli urzędniczych dopuszczających tramwaj do ruchu zajęło VAG Norymberga kolejne dwa lata. 30 września br. dla wszystkich osób biorących udział w tym przedsięwzięciu zorganizowano inauguracyjną jazdę po ulicach Norymbergii. W trakcie tej przejażdżki członek Zarządu VAG Norymberga Tim Dahlmann-Resing skierował słowa podziękowania do zebranych.

– W Los Angeles gwiazdy korzystają z limuzyn, a od dzisiaj także Norymberga ma swoją 20 metrową limuzynę. Wielu z Was, którzy dzisiaj uczestniczą w tej premierowej jeździe przyczyniło się do „usunięcia w cień” Los Angeles. Ogółem przez 5 lat projektowaliście, przebudowywali, wykonaliście nietypową zabudowę. Za Waszą pracę i zaangażowanie dziękuję bardzo serdecznie w imieniu własnym i moich kolegów z Zarządu – mówił Tim Dahlmann-Resing. – Od 2010 roku Państwa eksperci przez 3 lata zajmowali się naszym tramwajem z 1964 roku. Bezpośrednio po tym nasi fachowcy kontynuowali pracę w Norymberdze. To wybitnie bliskie współdziałanie z Państwem jest żywym dowodem dobrych stosunków między obydwojema zakładami komunikacyjnymi i w ogóle między partnerskimi miastami Krakowem i Norymbergą – dodał Tim Dahlmann-Resing.

Oddanie do ruchu wagonu-kawiarenki, mającej służyć turystom oraz osobom chcącym zwiedzać to piękne i historyczne miasto siedząc przy stoliku i popijając kawę zostało odnotowane również w niemieckiej prasie lokalnej.

Małgorzata Migas

KRAKOWSKI TRAMWAJ GRA W AMERYKAŃSKIM FILMIE "MUSIC, WAR AND LOVE"

Tramwaj Sanok SN2 "zagrał" w filmie Marthy Coolidge "Music, War and Love". Pojazd został wypożyczony z Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie. Na potrzeby produkcji przemalowano go na zielony kolor. Akcja filmu rozpoczyna się w 1931 roku w Łodzi. Tramwaj Sanok SN 2 był produkowany w latach 1938–1939, więc na potrzeby filmu idealnie pasuje.

Marek Gancarczyk

W ZAJEZDNI NOWA HUTA

W roku jubileuszowym swoje święto 50-lecia istnienia obchodziła zajezdnia tramwajowa w Nowej Hucie. Z tej okazji 28 listopada 2015 roku zorganizowany został dzień otwarty zajezdni. Mimo listopadowej aury przybyło mnóstwo gości, zarówno dorosłych jak i dzieci. Zgromadzeni przed przystrojoną bramą rozpoczęli zwiedzanie nowohuckiej zajezdni tuż po godz. 11.00.

Dla zwiedzających przewidziano wiele atrakcji. Już na samym początku w świetlicy budynku administracyjnego można było zobaczyć specjalną wystawę zdjęć dotyczących historii zajezdni począwszy od jej powstania w 1965 roku poprzez przemiany jakie dokonały się na przestrzeni lat do roku 2015.

Na placu obok budynku stacji każdy ze zwiedzających mógł zobaczyć przygotowaną ekspozycję tramwajów zabytkowych oraz współcześnie eksploatowanych przez zajezdnię, a co najważniejsze wejść do tramwaju i zasiąść za sterami pojazdu. Oczywiście największa kolejka była do tramwajów zabytkowych typu 102N, czy N+ND, co nie znaczy, że prezentowany nowoczesny tramwaj „Krakowiak” nie był oblegany przez zwiedzających. Dodatkowo zaprezentowane zostały wewnętrzne elementy tramwajowe, na co dzień niedostępne dla pasażerów - takie jak silnik wagonu E1, odbierak prądu – pantograf, klimatyzator wagonu EU8N, a także system otwierania drzwi pokazany w tym wagonie.

Po terenie zajezdni co 15 minut kursował jubileuszowy tramwaj, w którym przewodnik opowiadał o historii zajezdni i codziennej tam pracy. Każdy otrzymywał pamiątkowy bilet na przejazd i w drogę! Pasażerowie tramwaju wycieczkowego mogli zobaczyć jak przygotowuje się tramwaje, aby sprawne i czyste codziennie mogły bezpiecznie wozić pasażerów. Wycieczka przebiegała zgodnie z trasą codziennej obsługi tramwajów zjeżdżających z linii. Szczególnie przejazd przez myjnię wzbudził dużo radości wśród dzieci.

Nowohucką zajezdnię odwiedziło wiele dzieci

Dzieci mogły zobaczyć pulpit wagonu 105N

Ogromne zainteresowanie wśród zwiedzających sprawił pokaz systemu LUKAS do wkolejania i wykolejania wagonów tramwajowych. Dzięki temu można było z bliska zobaczyć jak wagon E1 jest nastawiany na tory po wykolejeniu.

Nowohucką zajezdnię odwiedziło wiele dzieci, dla których przede wszystkim przygotowana została loteria fantowa. Po wykonaniu rysunku „tramwajowego” każde dziecko mogło z wielkiej szklanej kuli wylosować atrakcyjną nagrodę. Dzieci były obdarowywane breloczkami, smyczami, kartami do gry, a szczęśliwcy wylosowali unikatowe kalendarze. Rodzice też chętnie brali udział w zabawie, a ich rysunki wcale nie były gorsze od tych narysowanych przez swoje pociechy.

Naszą zajezdnię odwiedzili także zagraniczni przyjaciele z Japonii i z Hiszpanii. Oczarowani atrakcjami nowohuckiej zajezdni przystąpili do zabawy rysunkowej, co niewątpliwie sprawiło im ogromną frajdę, a wylosowane nagrody z emblematem naszej firmy na pewno będą stanowić nie lada pamiątkę.

Wspaniała atmosfera podczas dnia otwartego zajezdni w Nowej Hucie była widoczna na każdym kroku, a dziecko wesoło pokrzykujące „kocham zajezdnię, kocham zajezdnię!” w zupełności oddaje klimat tego dnia.

Bożena Migas

Po terenie zajezdni co 15 minut kursował tramwaj

50 LAT MINEŁO...

Każdy ze zwiedzających mógł zobaczyć przygotowaną ekspozycję tramwajów

Zwiedzający zobaczyli silnik tramwaju..

.. i wózki tramwajowe

Pokaz systemu do wkolejania i wykolejania wagonów

SINFONIETTA GRAŁA DLA KRWIODAWCÓW

Dzieci w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Prokocimiu i w Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Żeromskiego miały okazję wysłuchać koncertów Sinfonietty Cracovia.

Sinfonietta Cracovia świętując w tym roku swoje 20-lecie wyszła w miasto z inicjatywą „Daj się zaskoczyć”, organizując cykl 20 koncertów niespodzianek w przestrzeni publicznej, w tym również w krakowskim tramwaju. MPK obchodząc 140-lecie istnienia komunikacji miejskiej, z tej okazji postanowiło oddać 140 litrów krwi. Ta właśnie akcja w dniu 19 listopada przyświecała wspólnemu przedsięwzięciu obu instytucji. Ale zacznijmy od początku ...

Wspomnianego dnia, już od godz. 7:00 w tramwaju NGT6, oklejonym reklamą promującą akcję oddawania krwi, trwają ostatnie przygotowania do wyjazdu na specjalną trasę łączącą wszystkie miejsca w których nasi pracownicy na hasło „MPK” oddają krew.

Godzina 8:15 – początkowy przystanek „Łagiewniki”. Wsiada pierwsza osoba witana gorącymi brawami organizatorów akcji, oraz przez konferansjera w osobie samego Dyrektora Orkiestry, cenionego dyrygenta, animatora życia kulturalnego i muzyka słynnej orkiestry Filharmoników Wiedeńskich – Jurka Dybały. Po powitaniu pasażer otrzymuje opaskę odblaskową z logo Jubileuszu MPK i kropelką krwi, która ma przypominać nie tyle o akcji co o tym, jak potrzebna ona jest dla ratowania innych. Do naszego pasażera trafia też ulotka Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krakowie z informacją co to jest krew, jakie są metody jej oddawania, kto jej potrzebuje i co przysługuje Honorowym Dawcom Krwi. W tle rozbrzmiewa muzyka, wsiadają kolejni pasażerowie, w tym również obcokrajowcy. Wszyscy pasażerowie witani są gorąco jak ten pierwszy. Jedziemy trasą linii 23, aż do przystanku „Prokocim Szpital”.

Godzina 9:00 – jesteśmy już w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Prokocimiu. Idąc korytarzami mijamy rodziców zaabsorbowanych swoimi chorymi pociechami. Ukradkiem ocieramy łzę patrząc ile tu cierpienia i bólu. Dochodzimy do holu w którym odbędzie się koncert. Na ławeczkach zasiadają już pierwsi słuchacze. Niektórzy młodszy podchodzą bliżej by przyjrzeć się muzykom strojącym instrumenty. Pan Jurek informuje jaki jest cel naszej wspólnej akcji. Wchodzi w relację z dziećmi przepytując je czy trzeba bać się igły. Dzieci dodają otuchy tym co dzisiaj honorowo oddadzą krew, informując, że to wcale nie boli. Rozpoczyna się koncert. Dzieci aktywnie włączają się w muzyczne klimaty. Klaudia z chorobą nowotworową wywija z dyrygentem krakowiaka, inni przytupują stojąc w miejscu. Wokół gromadzą się coraz liczniej nowi słuchacze zwiabiękami muzyki. Niczym promyki słońca na buziach dzieci

pojawiają się uśmiechy. Patrząc na radość, która towarzyszy występom trudno nie przyznać racji naukowcom, którzy od lat są zgodni co do uzdrawiającej mocy muzyki oraz jej niezwykle pozytywnego wpływu na pacjentów.

W prokocimskim szpitalu na oddziale Hematologii i Onkologii spotykamy Michałka – miłośnika komunikacji miejskiej, którego poznaliśmy w Dniu Dziecka na zajezdni tramwajowej Podgórze.

Personel tego właśnie oddziału na którym leży Michał i rodzice przebywających tam dzieci szczególnie trzymają kciuki za powodzenie naszej akcji. Nikt lepiej niż oni nie wie jak cennym i niezastąpionym lekarstwem jest krew.

Godzina 10:00 – opuszczamy szpital i wracamy na przystanek, skąd ten sam tramwaj zabiera nas w dalszą trasę. Tym razem jedziemy przez plac Centralny do Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego.

Godz. 11:00 - w auli już czekają na nas dzieci. Personel szpitala informuje, że wiele dzieci chciałoby przyjść, ale ze względu na swój stan zdrowia nie może opuścić swoich łóżek. Te odwiedzamy na oddziałach wręczając nasze jubileuszowe wypełnione helem baloniki – niesamowite, że taka drobna rzecz potrafi dać dzieciom tyle radości. Wracamy na aulę gdzie trwa koncert. Wszystkim bardzo się podoba, czego dowód dają na końcu występu nagradzając artystów brawami na stojąco.

Godz. 12:15 – rozpoczynamy ostatni etap naszej podróży. Jedziemy do ronda Grzegórzeckiego, skąd przemaszujemy na ul. Rzeźniczą do głównej siedziby Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, gdzie nastąpi finał akcji.

Godz. 13:00 – jesteśmy u celu, czyli na ul. Rzeźniczej 11. Pół godziny później rozpoczyna się konferencja prasowa, po której orkiestra daje ostatni w ramach naszej akcji koncert. W tym czasie pracownicy MPK honorowo oddają krew. Po zakończonym koncercie krew honorowo oddają również muzycy Orkiestry Sinfonietta Cracovia, dla których, podobnie jak dla pracowników MPK, los innych nie jest obojętny.

Rok Jubileuszowy dobiega końca, ale idee akcji, czyli oddawanie krwi dla ratowania innych, chcemy nadal propagować. Cieszy bardzo fakt, że zainteresowaliśmy tematem inne instytucje i że możemy z nimi podzielić się naszym doświadczeniem. Mamy też nadzieję, że Ci, którzy przy okazji tej akcji oddali krew po raz pierwszy, na tym jednym razie nie poprzestaną. Niech słowa naszego wielkiego Polaka Jana Pawła II, które widnieją na legitymacji Honorowego Dawcy Krwi: „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”, będą mottem do naszych dalszych prospołecznych działań.

Małgorzata Ryzniak

O zasługach pracowników MPK dla miasta mówił Kardynał Stanisław Dziwisz

Odznakę Honoris Gratia otrzymał Mariusz Szalkowski, wiceprezes MPK S.A.

140 LAT KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W KRAKOWIE

140 lat to czas wielu zmian, wydarzeń, dat, przemian - codziennie można odkryć ciekawą kartę z przeszłości krakowskiego przewoźnika.

W ramach obchodów jubileuszowych w roku 2015 MPK S.A. zorganizowało wiele atrakcji adresowanych zarówno do pracowników jak i do mieszkańców Krakowa. Jednak główne uroczystości jubileuszowe, odbyły się 8 października 2015 roku, w Centrum Kongresowe ICE Kraków przy ul. Konopnickiej. Swoją obecność potwierdzili najważniejsi przedstawiciele władz Krakowa z Jackiem Majchrowskim, prezydentem miasta na czele, który był współorganizatorem uroczystości. O godzinie 18.30 sala wypełniła się zaproszonymi gośćmi. Wśród nich znaleźli się przedstawiciele władz lokalnych, firm komunikacyjnych z Polski, firm współpracujących z naszym przedsiębiorstwem oraz pracownicy MPK S.A.

Na początku uroczystości Rafał Świerczyński – Prezes MPK S.A. przybliżył wszystkim gościom 140-letnią historię krakowskiego przewoźnika.

Podczas swego wystąpienia Prezesa MPK podkreślił, że najważniejszą sprawą jest ciągły wysiłek, jaki wkladają swoją codzienną służbą pracownicy firmy, aby przewóz pasażerów był coraz lepszy i wygodniejszy. To dzięki nim mieszkańcy i turyści każdego dnia mogą podróżować po Krakowie. Dodał również, że dbając o rozwój naszych usług przewozowych dbamy nie tylko o bezpieczeństwo i kom-

Gratulacje od prezydenta otrzymał Piotr Trojański, najlepszy kierowca MPK

fort naszych pasażerów ale także o środowisko. Co ma odzwierciedlenie w planach inwestycyjnych na najbliższe lata -

Prezes Świerczyński podkreślił również dobrą sytuację finansową Spółki.

Kończąc prezentację Prezes MPK zaprosił wszystkich gości do obejrzenia filmu zrealizowanego przez TVP Kraków. Za pośrednictwem telewizji zapytaliśmy przedstawicieli różnych środowisk o ocenę działań podejmowanych przez krakowskiego przewoźnika. W filmie wypowiedzieli się m.in. Tadeusz Trzmiel - zastępca prezydenta Krakowa, artyści - Zbigniew Wodecki, Anna Dymna, Grzegorz Turnau i Jurek Dybał.

Jacek Majchrowski Prezydent Miasta Krakowa w swoim wystąpieniu podkreślił ważną rolę komunikacji miejskiej dla mieszkańców Krakowa oraz jej dynamiczny rozwój. O zasługach pracowników MPK dla miasta mówił także Metropolita Krakowski Kardynał Stanisław Dziwisz.

Po tych wystąpieniach zasłużeni pracownicy MPK otrzymali odznaki i wyróżnienia.

Zarząd Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie z okazji jubileuszu wręczył Złoty Medal Pamiątkowy za „Zasługi dla MPK w Krakowie” tym osobom, które miały szczególne zasługi dla krakowskiego przewoźnika. Otrzymali je:

prof. Jacek Majchrowski – Prezydent Miasta Krakowa, Kardynał Stanisław Dziwisz – Metropolita Krakowski, Tadeusz Trzmiel – I Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa, prof. Wiesław Starowicz – przewodniczący Rady Nadzorczej MPK S.A., Krzysztof Burdak - Naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Krakowie, Zbigniew Ulman – Zastępca Komendanta Straży Miejskiej Miasta Krakowa, Tadeusz FIC – Okręgowy Inspektor Pracy w Krakowie, Bogdan Dąsal – Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych.

Po części oficjalnej rozpoczął się występ orkiestry Sinfonietta Cracovia z udziałem Waldemara Malickiego.

Lilianna Jakiel

Pracownicy MPK S.A. odznaczeni podczas gali jubileuszowej

Tadeusz Ławrowski
Srebrny medal
za długoletnią służbę

Izabela Popielak
Srebrny medal
za długoletnią służbę

Edmund Wroński
Odznaka
„Honoris Gratia”

Magdalena Drobnik - Salitra
Odznaka
„Honoris Gratia”

Mariusz Szalkowski
Odznaka
„Honoris Gratia”

Piotr Mrowiec
Odznaka
„Honoris Gratia”

Bożena Skowrońska
Odznaka
„Honoris Gratia”

Piotr Trojański
Odznaka
„Honoris Gratia”

Dariusz Piorun
Odznaka
„Honoris Gratia”

Zbigniew Antosiak
Odznaka
„Honoris Gratia”

Agnieszka Błońska
Odznaka
„Honoris Gratia”

Artur Gorajczyk
Odznaka
„Honoris Gratia”

z okazji 140 lat komunikacji miejskiej w Krakowie

Mieczysław Kleszcz
Medal Złoty
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Roman Porębski
Medal Złoty
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Jarosław Kurlet
Medal Złoty
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Kazimierz Kurowski
Medal Złoty
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Jacek Ćwierz
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Piotr Buda
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Bogusława Plebanek
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Paweł Mrugała
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Małgorzata Janicka
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Wiesław Siuda
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Barbara Szwaja
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Andrzej Krupa
Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Piotr Wróbel

Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Marta Migas

Odznaczenie
„Zasłużony dla MPK w Krakowie”

Tadeusz Fiut

Brązowy Krzyż Zasługi

Andrzej Ostafin

Brązowy Krzyż Zasługi

Kazimierz Fudala

Odznaka
„Zasłużony dla Transportu
Rzeczypospolitej Polskiej”

Krzysztof Naprawski

Odznaka
„Zasłużony dla Transportu
Rzeczypospolitej Polskiej”

Wiesław Gryboś

Złoty medal
za długoletnią służbę

Bogdan Kosek

Złoty medal
za długoletnią służbę

Stanisław Jurga

Złoty medal
za długoletnią służbę

Alfred Romański

Złoty medal
za długoletnią służbę

Stanisław Stopa

Złoty medal
za długoletnią służbę

Marek Zabdyr

Złoty medal
za długoletnią służbę

Grzegorz Dyrkacz

Odznaka
„Zasłużony dla
Komunikacji Miejskiej”

Jacek Kołodziej

Medal Brązowy
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Jan Macała

Medal Brązowy
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Krzysztof Hajduk

Medal Srebrny
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Marek Mleczko

Medal Srebrny
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Robert Rodak

Medal Srebrny
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Andrzej Syc

Medal Srebrny
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

Henryk Białek

Medal Złoty
„Za wieloletnią pracę dla
Komunikacji Miejskiej”

KOMISJA RUCHU I SYSTEMÓW ELEKTRONICZNYCH IGKM

W ramach obchodów 140 lecia Komunikacji Miejskiej w Krakowie, w dniach 8-9 października 2015 roku odbyło się posiedzenie Komisji Ruchu i Systemów Elektronicznych Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej. Współorganizatorem spotkania było Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w Krakowie.

Wiodącym tematem pierwszego dnia obrad było zagadnienie organizacji komunikacji zastępczej, jak i możliwości wspierania się w tym zakresie nowoczesnymi narzędziami informatycznymi. W tej części wygłoszono prezentacje dotyczące zasad budowania rozkładów jazdy, strategii czasowych zmian organizacji ruchu oraz zmian doraźnych, planowania czasowych zmian organizacji ruchu i organizacji zmian doraźnych w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Łodzi

oraz Radomiu. Podczas dwudniowego spotkania szeroko omówiono problematykę realizacji zadań przewozowych w świetle ustawy o transporcie drogowym i ustawy o czasie pracy kierowców, a także zmiany regulacji prawnych w zakresie transportu międzygminnego, które zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2017 roku. Poruszono również temat dotyczący propozycji jednolitej instrukcji obsługi pasażerów niepełnosprawnych. Dyskusja nie ominęła bieżących problemów zgłoszonych przez operatorów. Dotyczyły one kontrowersji związanych z czasem pracy kierowców w sytuacji zaburzeń ruchowych niezależnych od operatora oraz z wątpliwych wymagań prawnych dotyczących dokumentacji przewozowej w komunikacji miejskiej.

Hubert Wagula

MPK S.A. W KRAKOWIE KUPUJE ELEKTRYCZNE I HYBRYDOWE AUTOBUSY

Krakowski przewoźnik w ciągu dwóch najbliższych lat kupi 107 autobusów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, korzystając z instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Pojazdy będą wykorzystane do przewozu pasażerów na terenie Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Wśród autobusów, które MPK S.A. zamierza zamówić jest:

- 20 autobusów elektrycznych wraz z systemem ładowania (w tym trzy przegubowe o długości ok. 18 m i 17 standardowych o długości ok. 12 m)

- 12 autobusów hybrydowych przegubowych o długości ok. 18 m (napędzanych silnikiem spalinowym Euro 6 oraz silnikiem elektrycznym)

- 75 autobusów z silnikami spełniającymi normy emisji spalin Euro-6 (w tym 60 autobusów standardowych o długości ok. 12 m i 15 autobusów typu midi o długości ok. 8,5 m) napędzanych ekologicznymi silnikami, spełniającymi normy emisji spalin Euro-6.

Realizacja zadań projektowych już się rozpoczęła. 30 października 2015 roku MPK S.A. ogłosiło przetarg na zakup 60 autobusów standardowych o długości ok. 12 m z silnikami spełniającymi normy emisji spalin Euro-6. Zwycięzca przetargu będzie miał siedem miesięcy od podpisania umowy na dostawę pojazdów (o zwycięstwie w przetargu nie będzie decydować tylko cena, ale także kryteria techniczne, których udział w ocenie oferty wynosi 30 proc.).

MPK S.A. posiada już jeden autobus hybrydowy

Od początku 2014 roku MPK kupuje wyłącznie autobusy spełniające normę Euro 6

Kolejne przetargi na zakup przyjaznych dla środowiska autobusów, które MPK S.A. ogłosiło w listopadzie i grudniu 2015 roku, dotyczyły zakupu 15 autobusów typu midi oraz 12 autobusów hybrydowych.

Cały projekt, na który składa się zakup 107 autobusów oraz 12 stacjonarnych automatów do sprzedaży biletów w systemie KKM ma się zakończyć w 2017 roku.

Wszystkie zamówione przez MPK S.A. autobusy będą posiadały rozwiązania techniczne ułatwiające korzystanie z komunikacji miejskiej osobom starszym i niepełnosprawnym (m.in. niska podłoga, system informacji pasażerskiej) oraz będą wyposażone w mobilne automaty biletowe.

Dzięki realizowanemu przez MPK S.A. projektowi zwiększy się udział niskoemisyjnego transportu zbiorowego na obszarze całej aglomeracji krakowskiej.

Marek Gancarczyk

Autobusy elektryczne kursują w Krakowie od kwietnia 2014 roku

SOLARIS DOSTARCZY DO KRAKOWA CZTERY AUTOBUSY ELEKTRYCZNE

W listopadzie 2015 roku przedstawiciele zarządu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego SA w Krakowie oraz firmy Solaris Bus&Coach SA podpisali umowę na dostawę autobusów elektrycznych. W wyniku wygranego przetargu polski producent dostarczy do Krakowa cztery nowe, niezwykle ciche i bezemisyjne Solarisy Urbino electric.

O zamówienie warte ponad 7,5 mln złotych ubiegało się dwóch producentów. Jednak to oferta Solarisa okazała się najlepsza. Producent z podpoznańskiego Bolechowa najpóźniej do początku lipca przyszłego roku dostarczy do Krakowa cztery Solarisy Urbino 8,9 LE electric.

Te niezwykle przyjazne dla środowiska i bardzo ciche pojazdy zostaną wyposażone w baterie o pojemności 80 kWh. Będzie można je uzupełniać energią elektryczną na dwa sposoby: z ładowarek typu plug-in o mocy 20 kW zlokalizowanych w zajezdni lub z wykorzystaniem pantografu na specjalnej stacji ładowania zbudowanej przy ulicy Pawiej, wykorzystującej zasilanie z trakcji tramwajowej.

Cztery autobusy elektryczne wyjadą na linię w połowie przyszłego roku i będą kursować do ścisłego centrum miasta.

Przypomnijmy, że MPK S.A. w Krakowie eksploatuje autobusy elektryczne już od kwietnia 2014 roku. Wypożyczone od kilku producentów pojazdy kursują na linii nr 154 łączącej Dworzec Główny Zachód z Prądnikiem Białym.

Marek Gancarczyk

BATERIE SŁONECZNE NA DACHACH AUTOBUSÓW

Na dachach dwóch przegubowych autobusów MPK S.A. został zamontowany system technologii fotowoltaicznej SUN-BUS, który przetwarza promieniowanie słoneczne bezpośrednio na energię elektryczną.

System służy do wspomaganego zasilania instalacji pokładowej autobusu (24 V), która dostarcza energię m.in. do automatów biletowych, kasowników, tablic elektronicznych oraz oświetlenia. Dzięki systemowi SUN-BUS autobus zużywa mniej paliwa. Zamiast oleju napędowego systemu

elektroniczne funkcjonujące w autobusie wykorzystują bowiem energię słoneczną.

System SUN-BUS zasilany jest elastycznymi modułami fotowoltaicznymi. Zastosowano w nich unikalną technologię produkcji bez użycia szkła, dzięki czemu mają one wymaganą elastyczność i nadają się do zamontowania na dachu autobusu. Panele są w pełni także odporne na działanie niekorzystnych warunków atmosferycznych.

Warto podkreślić, że system SUN-BUS pozwala pokryć znacząco zapotrzebowanie autobusu na energię elektryczną. W wyniku zastąpienia ok. 25 proc. energii elektrycznej generowanej ze spalania oleju napędowego w silniku przez darmową energią słoneczną, możliwe jest uzyskanie oszczędności w kosztach zużycia paliwa w wysokości ok. 5 proc.

System SUN-BUS działa w pełni automatycznie załączając się w chwili wystąpienia zapotrzebowania na energię w pojeździe i wyłączając w momencie pełnego naładowania akumulatorów. Z przeprowadzonych prób wynika że przy rozładowanych akumulatorach, przy pełnym nasłonecznieniu system w ciągu 20 minut jest w stanie doładować akumulatory umożliwiając uruchomienie silnika w pojeździe.

Marek Gancarczyk

MPK S.A. TESTOWAŁO AUTOBUS HYBRYDOWY

MPK S.A. przez okres dwóch tygodni, od 2 do 15 grudnia 2015 roku testowało autobus MAN Lion's City Hybrid. Autobus zaczął wozić pasażerów w środę, 2 grudnia na linii nr 124 z os. Podwawelskiego do Wiczystej.

Największą zaletą pojazdu jest jego hybrydowy napęd, który łączy silnik spalinowy spełniający normy Euro 6 i silnik elektryczny. W autobusie zastosowano także superkon-

Autobus hybrydowy był testowany przez dwa tygodnie

densator do magazynowania energii odzyskiwanej podczas hamowania. Dzięki temu zużywa on do 30 proc. mniej oleju napędowego w porównaniu do autobusów z tradycyjnym silnikiem. To przekłada się na redukcję emisji dwutlenku węgla nawet do 26 ton w okresie rocznej eksploatacji.

Pasażerowie w Krakowie na pewno docenili też fakt, że podczas ruszania z przystanku autobus praktycznie nie wytwarza hałasu i nie emituje spalin. Przeląca się bowiem wtedy w tryb pracy „zero emission”. Z kolei dzięki automatycznemu systemowi „start-stop” silnik pozostaje wyłączony przez okres do 40 proc. czasu eksploatacji.

W autobusie zastosowano segmentowe ściany boczne. Wieloczęściowa konstrukcja paneli ścian bocznych oznacza, że w przypadku uszkodzenia nie trzeba wymieniać poszczególnych części ściany. Możliwa jest bowiem szybka wymiana pojedynczego uszkodzonego segmentu.

Testowany autobus ma 12 metrów długości i może jednorazowo przewieźć 76 osób, w tym 28 na miejscach siedzących.

Warto pamiętać, że MPK S.A. już od prawie roku eksploatuje przegubowy autobus hybrydowy.

Marek Gancarczyk

AUTOBUS Z SYSTEMEM ODZYSKIWANIA ENERGII WOZIŁ PASAŻERÓW

Krakowski przewoźnik przeprowadził testy autobusu firmy Mercedes-Benz Citaro, który zgodnie z oświadczeniem producenta jest obecnie najnowocześniejszym seryjnie produkowanym autobusem miejskim na świecie. Testy autobusu zakończyły się 13 października.

Cechą wyróżniającą testowany przez MPK S.A. w Krakowie autobus o długości 12 metrów jest przede wszystkim możliwość odzyskiwania energii hamowania dzięki modułowi rekuperacyjnemu. To przyczynia się do znacznej redukcji zużycia paliwa, a tym samym emisji CO₂ wpływając korzystnie na środowisko.

Warto podkreślić, że wartości spalin w tym autobusie są znacznie mniejsze od wartości granicznych normy Euro VI. Norma Euro VI wprowadza zmniejszenie emisji cząstek stałych o 66 proc. i tlenków azotu aż o 80 proc. w porównaniu do Euro V. Prezentowany pojazd wyposażony w silnik OM936 o pojemności 7,7 l i mocy 220 kW ogranicza te emisje znacznie bardziej - cząstki stałe o dodatkowe 80 proc., a tlenki azotu o dodatkowe 50 proc. w stosunku do podanych wartości granicznych. Rzeczywiste emisje tych szkodliwych substancji są na granicy wykrywalności.

W autobusie istnieje możliwość zastosowania elektronicznego programu stabilizującego tor jazdy ESP, dotych-

czas znanego z pojazdów osobowych i autobusów turystycznych. System ten kontroluje trakcję i poślizg integrując układy ABS i ASR. Autobus jest także wyposażony w system detekcji i gaszenia pożaru w komorze silnika.

Poza bezpieczeństwem autobus zapewnia także wysoki komfort podróży. Pojazd jest klimatyzowany, wyposażony w nowoczesny system informacji pasażerskiej i monitoring. Przy każdym drzwiach znajduje się obniżone wejście do wysokości 320 mm, a dla pasażerów o ograniczonej mobilności została zamontowana dodatkowo rampa, długi peron na wózek inwalidzki i dziecięcy oraz dodatkowe oświetlenie LED wbudowane w poręczce.

Marek Gancarczyk

Autobus posiada system rekuperacji

TARGI BUSWORLD W KORTRIJK

W dniach 16-21 października 2015 w Belgii w miejscowości Kortrijk odbyła się kolejna edycja międzynarodowych targów autobusowych Busworld. Mieliśmy okazję przyrzeć się z bliska tej najważniejszej imprezie branży autobusowej.

Targi Busworld Kortrijk organizowane są od 1971 roku w cyklu dwuletnim. Na przestrzeni ponad 40 lat stały się najstarszymi i najbardziej znanymi targami branży autobusowych miejskich i turystycznych na świecie. W tegorocznej edycji udział wzięło 411 wystawców z 36 krajów przyciągając 34 932 zwiedzających ze 118 krajów. Od 2001 roku targi są imprezą o zasięgu światowym na którą składają się siostrzane imprezy organizowane na rozwijających się rynkach w Ameryce Południowej (Medelin - Kolumbia), Azji (Istambuł - Turcja; Bengaluru - Indie; Pekin - Chiny) oraz w Rosji (Moskwa).

Generalną tendencją wśród wystawiających się producentów były nowe projekty aranżacji wnętrza zarówno w zakresie kabiny kierowcy jak i przestrzeni pasażerskiej oraz nowe elementy wyposażenia zewnętrznego i wewnętrznego.

Kabina kierowcy

U szeregu producentów daje się zauważyć otwartość na klienta firmy przewoźniczej czyli pasażera, przejawiającą się w dominujących obecnie projektach kabin pasażerskich typu otwartego. Ewolucji ulegają też pulpity kierowcy których konstrukcja staje się jeszcze bardziej przemyślana pod kątem zapewnienia nie tylko komfortu obsługi ale również czytelności, która realizowana jest z coraz większym udziałem paneli LCD umożliwiających wyświetlenie szeregu informacji o bieżącej pracy podzespołów łącznie z widokiem z kamery cofania. Elementem zwiększającym poczucie bezpieczeństwa są również pokładowe alkomy.

Przestrzeń pasażerska

Aranżacja wnętrza prezentowanych autobusów staje się coraz bardziej przemyślana, konstrukcyjnie przyjazna pasażerowi. W zakresie komfortu podróżowania widać tendencję wykorzystywania przestrzeni nadkoli kół do umieszczania półek na bagaż wraz z dodatkowymi poręczami. Standardem stają się gniazda USB dające pasażerom możliwość doładowania powszechnie używanych smartfonów, tabletów oraz elektronicznych czytników książek (tzw. E-book).

Niektórzy producenci starają się przyciągnąć potencjalnych klientów nietypową aranżacją wnętrza poczynając od poręczy w nietypowych kształtach a kończąc na niestandardowym przeszkleniu przestrzeni pasażerskiej. Z bardziej praktycznych elementów uwagę należy zwrócić na wyprofilowane panele sufitowe zwłaszcza nad ostatnimi rzędami foteli pasażerskich ułatwiającymi zajmowanie miejsc przez pasażerów.

Elementy wyposażenia wewnętrznego i zewnętrznego

Nietypowe elementy wyposażenia dotyczą ciekawych projektów tablic informacyjnych umieszczonych na prawym narożniku oraz nowych projektów elementów oświetlenia pojazdów m.in. lamp tylnych. Jeden z producentów zaprezentował nietypowo umieszczone monitory LCD w bocznych panelach podsufitowych.

Pozostałe prezentacje

Na stoisku firmy Mercedes-Benz uwagę wszystkich zwiedzających wzbudzała prezentacja nowego silnika OM 471 o pojemności 12,8 dm³ wykonanego w formie przekroju z częścią elementów przezroczystych (cylinder, kompresor oraz misa olejowa) które umożliwiały „zaglądnąć” do wnętrza. Jeżeli dodamy do tego odpowiednie podświetlenie oraz napęd który imitował normalną pracę silnika otrzymamy receptę na doskonałą prezentację nowej jednostki napędowej.

Przyszłość = elektryczność

Wielu producentów od uznanych gigantów rynku autobusowego po mniej znane firmy prezentowało rozwiązania autobusów wykorzystujących energię elektryczną do napędu prezentowanych pojazdów. Widać różne podejście w prezentowanych konstrukcjach ale kierunek jest wspólny - napęd elektryczny. Niektórzy jak np. MAN promują rozwiązanie hybrydowe, Mercedes-Benz moduł rekuperacji z super kondensatorami wspomagający proces ruszania, SOLARIS zaprezentował w pełni elektryczny autobus na podwoziu IV generacji stawiając równocześnie na nowatorski design, inni jak na przykład VOLVO w pełni przyjazne środowisku i zintegrowane systemy transportowe. Mniejsi producenci starają się od razu przeskoczyć etap pośredni prezentując w pełni elektryczne autobusy elektryczne. Na zakończenie wspomnieć należy o prezentacji na stoisku chińskiej firmy BYD autobusu elektrycznego, piętrowego dostarczonego do firmy Metroline w Londynie a wypożyczonego na targi w typowym czerwonym kolorze autobusów kursujących po stolicy Wielkiej Brytanii ale nietypowej jak na kolorystykę wnętrza barwie niebieskiej.

Tomasz Moździerz

KONKURS NA NAJLEPSZEGO

KIEROWCĘ W POLSCE

IGKM przy współudziale MZA Warszawa oraz Automobilklubu Polski w dniach 29-30 października 2015 r. przeprowadziło VI edycję Ogólnopolskiego Konkursu Kierowców Komunikacji Miejskiej o Puchar Prezesa Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej.

Z ramienia MPK S.A. w Krakowie delegowanych do konkursu zostało trzech kierowców z Zajezdni Autobusowej Wola Duchacka i Zajezdni Autobusowej Płaszów: panowie Piotr Wróbel, Borys Bohosiewicz, Piotr Trojański. Ogółem w konkursowe szranki stanęło 60 kierowców z całej Polski.

Test na płycie poślizgowej

Konkurs został podzielony na kilka etapów – pierwszy obejmował sprawdzenie wiedzy teoretycznej dotyczącej przepisów kodeksu „Prawo o ruchu drogowym” włącznie z pytaniami z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej i BHP. Zadaniem zawodników było rozwiązanie testu wielokrotnego wyboru składającego się z 65 pytań. Na rozwiązanie testu było 30 minut. Na wynik końcowy

Ta drużyna kierowców reprezentowała MPK S.A.

Przejazd odbywał się z piłeczką położoną na tacy

testu miała wpływ ilość popełnionych błędów, a kolejnym kryterium był czas oddania rozwiązanego testu. Następnie wszyscy zawodnicy zostali przetransportowani na tor szkoleniowy Automobilklubu Polskiego w Warszawie. Tam na nich czekał kolejny etap konkursu – organizator przygotował sprawdzian praktyczny kierowców. Tor szkoleniowy został podzielony

na kilka odcinków: dwa odcinki slalomu, jeden połączony z wjazdem tyłem do „garażu”, następnie jazda do przodu i wjazd na stanowisko postojowe. Czoło autobusu konkursowego zostało wyposażone w lancę – zadaniem kierowcy było trafienie lancą w pierścień ustawiony na końcu stanowiska postojowego. Po wyjechaniu był kolejny slalom. Przejazd autobusem po torach odbywał się z umieszczoną na zewnątrz pojazdu na tacy piłeczką tenisową. Zrzucenie piłeczki skutkowało naliczeniem karnych minut. Po „slalomach” nadszedł czas zmierzenia się zawodników z tzw. testem losia na płycie poślizgowej. W tej konkurencji kierowcy autobusów mogli poczuć dreszcz emocji i działanie adrenaliny. Płyta była nieustannie polewana wodą w celu stworzenia warunków przypominających śliską nawierzchnię. Zawodnik miał za zadanie najechać na płytę poślizgową z obowiązkową minimalną prędkością 35 km/h. Pomiar przeprowadzany był przez funkcjonariusza Policji miernikiem prędkości. Najazd z mniejszą prędkością skutkowało naliczeniem karnych minut. Po wyprowadzeniu autobusu z poślizgu (kil-

ku zawodników pokonało „test losia” bokiem) zawodnicy pokonywali luk między ustawionymi słupkami również po śliskiej nawierzchni, a następnie należało ustawić autobus w wyznaczonym miejscu zatrzymania. Zadania praktyczne były wykonywane na czas, a każde przesunięcie, wywrócenie czy najechanie na „pachołka” skutkowało naliczeniem karnych minut. Dziesięciu kierowców, którzy uzyskali ogółem najlepszy wynik ze sprawdzianu teoretycznego i praktycznego uzyskało prawo startu w finale konkursu w dniu

następnym. W grupie 10 finalistów znalazł się również nasz przedstawiciel - Piotr Trojański. W drugim dniu konkursu finaliści zmierzli się z konkurencjami na terenie MZA Warszawa, w zajezdni autobusowej „Woronicza”. Organizatorzy konkursu przygotowali dla zawodników konkurencje z obsługi pasażera, udzielania pomocy przedmedycznej oraz wykrycia w autobusie jak największej ilości usterek. W ramach zadania „obsługa pasażera” zadaniem kierowcy było zabranie grupy pasażerów z przystanku, wśród których była osoba na wózku inwalidzkim (należało odpowiednio dojechać autobusem do krawędzi, rozłożyć rampę najazdową, wprowadzić, ustawić i zabezpieczyć wózek w autobusie). Kolejni pasażerowie to osoba niewidoma z psem przewodnikiem bez kagańca, osoba niewidoma z laską oraz pasażer z rowerem. Konkurencja była oceniana przez zespół sędziowski. Po konkurencji związanej z udzielaniem pomocy przedmedycznej zawodnicy przechodzili do autobusu, w którym organizator konkursu przygotował 15 usterek mechanicznych (np. poluzowana poręcz) i elektrycznych (spalone żarówki, bezpieczniki). Zawodnicy w ciągu 4 minut mieli znaleźć jak największą ilość usterek i opisać w sposób czytelny dla mechaników w karcie drogowej. Po podliczeniu punktacji z części teoretycznej (testy), praktycznej (płyta) oraz obsługi pasażera, pomocy przedmedycznej i ilości usterek ostatecznie laureatem VI Ogólnopolskiego Konkursu Kierowców Komunikacji Miejskiej o Puchar Prezesa Izby Gospodarczej Komunikacji Miejskiej został kierowca z MPK Łódź. Finalista z MPK Kraków - pan Piotr Trojański został sklasyfikowany na III miejscu. Warto przypomnieć, że Piotr Trojański został zwycięzcą konkursu na najlepszego kierowcę MPK S.A. w Krakowie w bieżącym roku (Bezpieczna jazda komunikacją miejską).

Krzysztof Utracki

Test teoretyczny

SPOTKANIA Z JUBILATAMI I WIELOLETNIMI PRACOWNIKAMI

25 listopada 2015 roku w Muzeum Inżynierii Miejskiej odbyło się spotkanie z jubilatami i wieloletnimi pracownikami odchodzącymi na emeryturę. Udział w nim wzięli, oprócz zaproszonych pracowników, także członkowie zarządu MPK S.A., przedstawiciele związków zawodowych oraz przedstawiciele kadry kierowniczej. W czasie pierwszej, oficjalnej części zaproszonym, niżej wymienionym pracownikom i byłym już pracownikom, wręczono dyplomy, wyróżnienia, medale, statuetki oraz drobne upominki. W drugiej, artystycznej części swój felieton nawiązujący do prowadzonej przez MPK S.A. akcji „Weźże gadaj ciszej”, zaprezentował Tomasz Olbratowski. Następnie wystąpił kabaret „Pod Wyrwigoszem”.

Wyróżnienia trafiły do pracowników którzy przepracowali :

30 lat

Gil Ryszard, Szczupak Ryszard, Kukla Renata, Białek Henryk, Gawor Piotr, Bakalarz Krzysztof, Tomczyk Bogusław, Pitula Marek, Pyziół Edward, Bergel Marek, Gąsiorowski Józef, Job Bogusław, Kępa Czesław, Kraus Marta, Kus Tomasz, Łętocha Janusz, Malada Andrzej, Michoń Kazimierz, Radomski Marek, Sarga Dariusz, Woźniak Krzysztof, Zając Marek, Zatorki Mirosław, Florek Bogdan, Kusak Tomasz, Szeląg Marek, Saletnik Anna, Boczula Zbigniew, Braś Marian, Starzec Jerzy, Ślusarczyk Grzegorz, Bularz Tadeusz, Frączek Adam, Gaczkowski Stefan, Kurleto Wiesław, Stępski Wojciech, Lejca Stefan, Dziubras Artur, Raźniak Roman, Ciesielski Leszek, Galos Robert, Klima Władysław, Mazgaj Marek, Michalak Tomasz, Tokarz Paweł, Waśniewski Jarosław, Jabłoński Andrzej, Skowierzak Roman, Solarz Piotr, Czech Tadeusz, Dukała Krzysztof, Karolus Kazimierz, Kruk Bogdan, Widurek Roman, Kaputa Anna, Kałuski Mieczysław, Mierzejewski Paweł, Mięczakowski Andrzej, Spólnik Mariusz, Sroka Jan, Płonka Marta, Gaździk Jerzy, Makowski Marek, Sikora Jan, Goraj Janusz, Meus Józef, Żmuda Władysław, Drelicharz Urszula, Arsenicz Joanna, Zarzycka Urszula, Dudzińska Urszula, Pozłutko Bogusław, Czajkowski Tadeusz, Góralczyk Janusz,

35 lat

Stokłosa Halina, Dzidek Krzysztof, Jalocho Janusz, Multan Jacek, Piskorz Andrzej, Rzeszowki Paweł, Woźniak Marek, Orawin Bogdan, Korzeniowski Krzysztof, Jaśkaniec Danuta, Sermet Waldemar, Włodarski Marek, Bigaj Jacek, Pieprzak Marian, Wiła Paweł, Bąk Włodzimierz, Makuch Jan, Waclawik Tadeusz, Kmieciak Andrzej, Kurzdym Krzysztof, Nowakowski Jerzy, Pamuła Zofia, Posłuszny Zbigniew, Ruszel Marek, Śliwa Adam, Wilkosz Jan, Michalik Jacek, Szpak Ignacy, Mitka Krzysztof, Perek Zbigniew, Gałek Włodzimierz, Słaboń Tadeusz, Szabla Krzysztof, Wątor Bogdan, Wietrzyk Stanisław, Ćwiek Henryk, Plebanek Czesław, Saczka Roman, Stopa Jan, Mitka Andrzej, Włodarczyk Władysław, Guberniak Krzysztof, Parda Janusz, Sikora Teresa, Kulig Włodzimierz, Ważydrąg Krzysztof, Foszczyński Piotr, Babiuch Stanisław, Urbanowska Małgorzata, Pęgiel Stanisław,

40 lat

Pławecki Jerzy, Baran Krzysztof, Bujak Jan, Chwaja Bogusław, Kuciński Władysław, Wykręt Jerzy, Matusiak Józef, Sroka Zdzisław, Witek Jan, Seruga Jacek, Machalski Jan, Kluzek Leszek, Kącki Kazimierz, Woźniak Krystyna, Klita Kazimierz, Zygmuntowicz Tadeusz, Wiecheć Stanisław, Bruzda Ryszard, Naprawski Krzysztof,

45 lat

Janik Józef, Kurowski Kazimierz, Dominiak Tadeusz, Ciaputa Zbigniew, Nowak Zbigniew,

Emeryci

Kluska Józef, Kulka Andrzej, Misiurski Leszek, Sobol Czesław, Talaga Stanisław, Żarnowski Henryk, Żak Wiesław, Nowak Stanisław, Piech Krzysztof, Gołąb Andrzej, Grabowski Marek, Keller Jerzy, Równiatka Tadeusz, Kwistek Teresa, Pieprzak Marian, Kurek Andrzej, Waś Leopold, Kleszcz Mieczysław, Kowal Józef, Wąs Stanisław, Krystyan Wiesław, Zemek Henryk, Guja Józef, Otrysko Ryszard, Targosz Antoni, Miodek Władysław, Duda Jerzy, Steczko Stanisław, Sikora Józef, Fryc Stanisław, Gawlik Władysław, Profic Ryszard, Anna Kujalowicz, Grażyna Pasławska, Elżbieta Niesyt, Czesława Orzechowska,

Anna Robak

MPK S.A. PO RAZ 15. FAIR PLAY

27 listopada 2015 roku Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie po raz 15. otrzymało statuetkę i certyfikat „Przedsiębiorstwa Fair Play”.

Tym razem krakowski przewoźnik w ocenie organizatorów programu zasłużył na diamentową statuetkę „Przedsiębiorstwa

Fair Play” 2015. Podczas uroczystej gali w Warszawie odebrał ją Grzegorz Dyrkacz, członek zarządu i dyrektor ds. Zarządzania Przewozami w Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacyjnym SA w Krakowie.

MPK S.A. zostało docenione za kierowanie się etyką w relacjach z kontrahentami, pracownikami, społecznością lokalną, za troskę o środowisko naturalne oraz za podejmowanie działań wykraczających poza podstawową działalność (pomoc potrzebującym, akcje edukacyjne wśród dzieci i młodzieży).

Warto zaznaczyć, że krakowski przewoźnik w programie uczestniczy od 2001 roku za każdym razem uzyskując tytuł „Przedsiębiorstwo Fair Play”. W tegorocznej 18. edycji programu 369 firm z całej Polski przeszło dwustopniową weryfikację Kapituły decydującej o przyznawaniu tytułu i certyfikatu „Przedsiębiorstwo Fair Play” 2015.

Marek Gancarczyk

MPK S.A. – ORGANIZATOR PRACY BEZPIECZNEJ

Troskę krakowskiego przewoźnika o pracowników potwierdza zwycięstwo w konkursie „Pracodawca organizator pracy bezpiecznej” w kategorii zakład pracy powyżej 250 zatrudnionych, który organizuje Okręgowy Inspektor Pracy w Krakowie.

MPK S.A. zostało docenione za prowadzone remonty, modernizacje obiektów i inwestycje, które mają wpływ na poprawę warunków pracy, w tym przede wszystkim za budowę nowych obiektów na pętlach tramwajowych i autobusowych, z których korzystają podczas przerw kierowcy i motorniczowie.

Warto podkreślić, że podstawowym celem organizowanego już po raz 22. konkursu „Pracodawca organizator pracy bezpiecznej” jest promowanie pracodawców dbających o pracowników, przestrzegających przepisów prawa pracy oraz organizujących pracę w sposób zapewniający najwyższy poziom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Marek Gancarczyk

DRUGA STRONA... AUTOMATU

Automat biletowy, jak sama nazwa wskazuje służy przede wszystkim do sprzedaży biletów.

W każdym automacie mobilnym zamontowanym w pojazdach Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego SA w Krakowie wszyscy nasi pasażerowie mogą zakupić dowolny bilet jednorazowy, który przewidziany jest w obowiązującej taryfie.

Płatności można dokonać z użyciem bilonu, w a nowych wagonach „Krakowiak” również przy pomocy płatności zbliżeniowych PayPass/PayWave czy też NFC. Wszystkie automaty wydają resztę w bilonie. Starszy brat automatu mobilnego, czyli automat stacjonarny ustawiony w różnych częściach miasta Krakowa a także na terenach gmin ościennych, oprócz opisanej powyżej funkcjonalności posiada również możliwość zakupu biletów okresowych zapisywanych na Krakowskiej Karcie Miejskiej (zwanej popularnie KKM) czy na Elektronicznej Legitymacji Studenckiej (ELS). Płatności można dokonać przy użyciu bilonu, banknotów oraz w większości urzędzeń (a wkrótce we wszystkich) przy pomocy kart płatniczych.

Wszystkich urzędzeń zamontowanych w pojazdach Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Krakowie jest 648 sztuk (stan na dzień 1 grudnia 2015). Szacuje się, iż do końca roku 2015 liczba ta osiągnie poziom 684 urzędzeń. Wszystkie automaty wyposażone są w czytnik Krakowskiej Karty Miejskiej. Zatem każdy z pasażerów posiadający KKM czy też ELS może dokonać sprawdzenia ważności posiadanego biletu okresowego zapisanego na wspomnianych nośnikach. Aby to zrobić należy wybrać odpowiednią opcję z ekranu i zbliżyć kartę w wyznaczone miejsce. Po chwili na ekranie wyświetli się informacja o wszystkich zapisanych biletach okresowych oraz ich ważności. W automatach mobilnych można również znaleźć kilka przydatnych informacji, które są szczególnie pomocne dla turystów odwiedzających Kraków. Informacje te podzielone są na dwa główne bloki. I tak jeden z nich to Informacja MPK Kraków. Tutaj każdy może zapoznać się z podstawowymi informacjami na temat Karty Turystycznej, Krakowskiej Karty Miejskiej, biletach komunikacji miejskiej jak i aglomeracyjnej. Drugi blok odnosi się do Informacji Turystycznej, gdzie znajdują się podstawowe informacje o najważniejszych zabytkach (Kościół Mariacki, Wawel, Fortyfikacje, Droga Królewska). Ponadto można znaleźć wykaz Punktów Informacji Turystycznej w języku polskim i angielskim. Nowością w mobilnych automatach biletowych zamontowanych w wagonach „Krakowiak” jest funkcjonalność obsługująca eBilet. Każdy pasażer, który wcześniej zakupił bilet okresowy poprzez stronę internetową eBilet.kkm.krakow.pl może go następnie odebrać i zapisać na kartę KKM lub ELS wybierając odpowiednią opcję na ekranie głównym. Warto podkreślić, iż wszystkie funk-

cje urządzenia dostępne są dodatkowo w języku niemieckim i angielskim.

To już wszystkie funkcje, jakie oferuje automat mobilny. Przejdźmy zatem do starszego brata, czyli urządzenia stacjonarnego. W chwili obecnej na terenie miasta Krakowa oraz gmin ościennych uruchomione jest 117 automatów (stan na dzień 1 grudnia 2015). W każdym z nich z racji pełnej obsługi biletów okresowych pasażerowie mogą dokonać sprawdzenia ważności biletu zapisanego czy to na karcie KKM czy też na ELS. Ponadto każde urządzenie oferuje możliwość realizacji eBiletu, czyli zapisu na nośnik biletu okresowego, wcześniej zakupionego przez stronę internetową eBilet.kkm.krakow.pl. Podobnie również jak w przypadku automatu mobilnego, urządzenie stacjonarne również prezentuje szereg przydatnych informacji zarówno dla mieszkańców jak i turystów odwiedzających nasze miasto. Czego zatem można się dowiedzieć? Otóż analogicznie jak w automatach mobilnych urządzenie stacjonarne prezentuje dwa podstawowe bloki informacyjne. Pierwszy odnosi się do Informacji Turystycznej i Kulturalnej o Krakowie. Tutaj każdy pasażer może znaleźć przydatne informacje o muzeach, teatrach, kinach, konsulatach, punktach informacji turystycznej, festiwalach czy też aktualnych wydarzeniach kulturalnych. Ponadto prezentowane jest kilka propozycji zwiedzania Krakowa oraz ważne telefony. Drugi blok informacyjny poświęcony jest stricte komunikacji miejskiej. Można tutaj znaleźć wiele przydatnych informacji na temat funkcjonowania Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Krakowie (między innymi odpowiedzialności i kompetencji przewoźnika). W tym bloku informacyjnym można również znaleźć aktualne mapki komunikacyjne z podziałem na linie autobusowe, tramwajowe oraz nocne. Każdy automat stacjonarny posiada również mapkę i spis wszystkich urzędzeń stacjonarnych zamontowanych w Krakowie i gminach ościennych. Na uwagę zasługuje również 40 automatów nowszego typu, które wyposażone są w dodatkowy wyświetlacz. Prezentowane są na nim aktualne odjazdy tramwajów z przystanków, na których zainstalowane jest urządzenie. Informacje pobierane są z Obszarowego Systemu Sterowania Ruchem i są skorelowane z informacjami prezentowanymi na tablicach, które również są zlokalizowane na przystankach tramwajowych na terenie Krakowa. Warto również podkreślić, iż automaty stacjonarne umożliwiają obsługę w 6 językach (Polski, Angielski, Niemiecki, Francuski, Włoski i Hiszpański). Na koniec, dodam, iż automat w chwilach, gdy ma trochę wytchnienia i nie jest użytkowany przez pasażera, również nie próżnuje i prezentuje na ekranie w postaci zdjęć różnorodne informacje o koncertach, imprezach masowych, akcjach społecznościowych a także życzenia świąteczne czy prezentacje taboru użytkowanego przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie.

Grzegorz Bochenek

NA PRZYSTANKU TEATR BAGATELA STANEŁA MULTIMEDIALNA WIATA

Na przystanku Teatr Bagatela na ul. Karmelickiej stanęła pierwsza w Polsce, prototypowa wiata multimedialna. Jest to obiekt unikatowy, który powstał we współpracy MPK S.A. oraz firmy Novamedia. Oprócz typowej dla przystanku tramwajowego funkcjonalności obiekt ten zawiera szereg nowinek technicznych mających usprawnić korzystanie z informacji pasażerskiej.

Wiata wyposażona jest w dwa panele informacyjne. Na jednym z nich wyświetlane są bieżące rozkłady jazdy, a na drugim jest zamieszczona szczegółowa informacja miejska w trzech językach – polskim, angielskim oraz niemieckim.

Funkcjonują trzy kanały komunikacyjne z przystankiem – oprócz wspomnianych paneli informacyjnych wokół dachu wiata jest zamontowany pasek LED, na którym wy-

świetla się nazwa przystanku a w razie zatrzymania w ruchu – komunikat o utrudnieniach. Nowością jest komunikacja głosowa, która umożliwi informowanie pasażerów przez głośniki zamontowane w dachu wiata. Dyspozytorzy ruchu mają dwie możliwości – nadawanie komunikatów zapisanych w plikach dźwiękowych oraz przekazywanie informacji przez mikrofon. Zainstalowana na przystanku kamera daje obraz w postaci 360-stopniowej panoramy i każdy z pracowników Głównej Dyspozytorni Ruchu ma obraz „na żywo” z tego co aktualnie dzieje się na przystanku.

Oprócz wymienionych nowości technologicznych wiata posiada unikatowy design. Ponieważ wiata multimedialna jest prototypem stale trwają prace, których zadaniem jest udoskonalenie tego obiektu zarówno od strony technologicznej, użytkowej, programistycznej jak i od strony ułatwień w jej obsłudze.

Michał Wójtowicz

NA KRAKOWSKICH PRZYSTANKACH POJAWIŁY SIĘ NOWE WIATY

Standardowe, stylowe, premium.. - Kraków wymienia wiaty przystankowe, które mają już ponad 15 lat i są mocno wyeksploatowane.

Do 2029 roku wymiana obejmie ponad 500 sztuk, a miasto nie zapłaci za to ani złotówki. Najnowsze, w metalicznym kolorze, można zobaczyć np. pod Centrum Kongresowym ICE Kraków oraz na miasteczku studenckim.

- Wymiana wiat przystankowych dotyczy 519 istniejących wiat, w zamian których zostanie zamontowane 500 nowych. Różnica 19 sztuk wynika z tego, iż tam gdzie obecnie są zamontowane dwie wiaty, zostanie zamontowana jedna odpowiednio większa – wyjaśniają inspektorzy ZIKiT.

W 2015 roku wymiana miała objąć pierwszych 50 wiat, a 25 zostało ustawionych dodatkowo w nowych lokalizacjach. 74 już zamontowano, z pełnym wyposażeniem – liniówkami, ławkami i koszami na śmieci i tam gdzie było to możliwe z podświetlanymi ledowo gablotami.

Nowe wiaty znajdują się m.in. na ul. Obrońców Krzyża, Brozka, Monte Cassino, Conrada, Czarnowiejskiej, Kapełance, Andersa, Teligi, Kocmyrzowskiej, Meissnera, Wysłochów, Królowej Jadwigi.

Są wśród nich tradycyjne konstrukcje, ale też obiekty premium (minimum 100 sztuk w okresie trwania całej umowy) – m.in. Centrum Kongresowe ICE Kraków, Armii Krajowej, Miasteczko Studenckie AGH, Szwedzka), wpisujące się w nowoczesną tkankę miasta. Mają metaliczny kolor i inny kształt dachu niż dotychczasowy. Są też bardziej przestronne.

Trzecim typem są wiaty stylowe i stylizowane dopasowane do historycznego centrum. Tych ostatnich będzie w sumie 60, czyli trzy razy więcej niż do tej pory i będą zarezerwowane dla Śródmieścia, w kolorze zielonym (np. na

tle Plant) i metalicznym (nie dominującym na tle elewacji kamienic). Kolorystyka wiat, styl oraz charakterystyka były konsultowane oraz uzgadniane z Plastykiem Miasta oraz Wojewódzkim i Miejskim Konserwatorem Zabytków.

Wiaty, które w pierwszej kolejności są wymieniane, wyraźnie nadgryzł już żąb czasu. Miały skorodowane elementy konstrukcji m.in. słupki wsporcze, które były zakopane w ziemi i dlatego na pierwszy rzut oka nie było to widoczne. W niektórych zaważono uszkodzone konstrukcje dachu, a jeszcze inne zostały trwale uszkodzone przez wandalów.

Wymiana wiat jest dla miasta bezkosztowa, bo wykonuje ją prywatna firma: - W przeprowadzonym postępowaniu został wyłoniony koncesjonariusz - firma AMS, która w zamian za dochód z reklam umieszczonych w gablotach reklamowych zintegrowanych z wiatami wymieni 500 sztuk zadaszeń oraz przez cały okres trwania umowy (tj. 250 miesięcy) będzie dbała o ich utrzymanie i ewentualne naprawy – mówi Luiza Krajnik z ZIKiT.

Nowe wiaty będą dopasowane też do liczby pasażerów. W największych punktach przesiadkowych staną nawet dwukrotnie większe. Takich powiększonych przystanków Kraków zyska 70. W innych lokalizacjach, w których np. mieszkańcy wnioskowali o ustawienie wiat, ale brakowało tam miejsca na tradycyjną wersję, znajdą się wiaty wspornikowe, pozbawione bocznych szyb, ale z większym dachem, tak aby jak najlepiej chronić przed np. opadami deszczu.

Najwięcej wiat, bo blisko 200, wymienionych będzie w najbliższych czterech latach – po 50 rocznie do 2018 roku (w tym ostatnim wymienionych będzie 48). W latach 2015-2018 zamontowanych zostanie też 100 dodatkowych nowych wiat (25 rocznie). W pozostałych latach, do 2029 roku, rokrocznie wymienianych będzie od kilku do kilkunastu wiat. Terminy wymiany związane są z obowiązującymi zapisami umów z podmiotami prywatnymi na podstawie których zostały posadowione dotychczas funkcjonujące wiaty przystankowe, które od bieżącego roku przekazywane są na stan Gminy Miejskiej Kraków.

- Koncesja obejmuje również odremontowanie i posadowienie w nowych lokalizacjach, wybranych przez mieszkańców i ZIKiT - 125 wiat, zdemontowanych w ramach wymiany, które zostaną odnowione i posadowione w nowych lokalizacjach – dodaje Luiza Krajnik.

Obecnie w Krakowie jest 1800 przystanków, z czego około 1000 zadaszonych. Jest już gotowa lista na 2016 rok, na której znajduje się 50 kolejnych lokalizacji, m.in. na terenie Salwatora, Nowego Kleparza, Bronowic, Podgórze i Nowej Huty.

Piotr Hamarnik

POGROMCY BAZGROŁÓW NAGRODZILI PRACOWNIKÓW MPK

Podczas spotkania Zespołu Zadaniowego ds. Ograniczania Bazgrołów w Krakowie, które odbyło się we wtorek, 6 października, MPK S.A. w Krakowie zostało docenione za walkę z nielegalnym graffiti.

Statuetka Honorowego Pogromcy Bazgrołów trafiła do rąk Grzegorza Dyrkacza, członka zarządu i dyrektora ds. zarządzania przewozami a certyfikat potwierdzający udział w akcji Pogromców Bazgrołów odebrał Ireneusz Grymek, dyspozytor ruchu, koordynator w Głównej Dyspozytorni Ruchu MPK S.A.

Wyróżnienia zostały przyznane za działania przyczyniające się do ograniczenia wandalizmu w Krakowie.

- Bardzo doceniamy działania pracowników krakowskiego MPK, które od kilku lat skutecznie walczy z bazgro-

łami nie tylko na swoich pojazdach, ale także pomaga nam w ograniczeniu liczby pomalowanych budynków i innych obiektów w mieście – mówi Waldemar Domański, szef Zespołu Zadaniowego ds. Ograniczania Bazgrołów w Krakowie.

Warto podkreślić, że MPK S.A. już od 2012 roku prowadzi rejestr pomalowanych przez pseudograficiarzy obiektów w całym mieście. Zauważone przez pracowników MPK S.A. zniszczone elewacje kamienic, budynków miejskich i murów są zgłaszane do Straży Miejskiej, która otrzymuje zdjęcie nielegalnego graffiti wraz z dokładnym opisem miejsca. Informacje trafiają także do Pogromców Bazgrołów, z którymi MPK S.A. ściśle współpracuje.

W sumie tych zgłoszeń dotyczących nielegalnego graffiti od 2012 roku było już ponad tysiąc.

Marek Gancarczyk

Gratulacje i specjalne wyróżnienie trafiło do Grzegorza Dyrkacza członka zarządu MPK S.A. oraz Ireneusza Grymka - dyspozytora koordynatora w Głównej Dyspozytorni Ruchu MPK

HONOROWI KRWIODAWCY ŚWIĘTOWALI 70-LECIE DZIAŁALNOŚCI

27 listopada odbyło się tradycyjne spotkanie honorowych krwiodawców, członków Klubu „HDK” PCK przy MPK S.A. w Krakowie z Zarządem MPK S.A. w Krakowie oraz przedstawicielami działających na terenie Przedsiębiorstwa Związków Zawodowych.

W tym roku miało szczególnie uroczysty charakter, gdyż w roku 140-lecia Komunikacji Miejskiej w Krakowie zakładowe Koło PCK obchodzi jubileusz 70-lecia swojej działalności.

Te spotkania stają się już sporymi wydarzeniami kulturalnymi, ze względu na występy dzieci niewidomych i słabowidzących z Ośrodka przy ul. Tynieckiej.

Tym razem zaprezentowali się najmłodszy uczniowie działającej przy Ośrodku Szkoły Muzycznej. Mimo, że wielu z nich uczy się dopiero od września tego roku, to już posiadają spore umiejętności. Młodzi soliści wykonywali zarówno znane utwory i przeboje, jak i skromniejsze formy muzyczne. Zabrzmiła więc muzyka Fryderyka Chopina i Manciniego (motyw z „Różowej Pantery”). Każdy z młodych artystów zasługuje na wzmiankę, jak choćby najmłodszy uczestnik koncertu, który na fortepianie zagrał dwie miniaturki.

Niech żałują Ci którzy na koncert nie dotarli.

Należy nadmienić, że już po raz 20 dzieci z Ośrodka przy ul. Tynieckiej uświetniały spotkanie krwiodawców z MPK.

Po okolicznościowym wystąpieniu przewodniczącego Koła PCK, a zarazem prezesa Klubu „HDK” PCK przy MPK S.A. w Krakowie – Andrzeja Ostafina nastąpiło wręczenie odznaczeń i upominków.

I Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa – Tadeusz Trzmiel wręczył odznakę „Honoris Gratia” dla Koła PCK przy MPK S.A. w Krakowie w uznaniu zasług za 70 lat działalności na rzecz mieszkańców miasta Krakowa. Prezydent

przypiął odznakę do historycznego sztandaru Koła PCK (został on wypożyczony na spotkanie z MIM, gdzie trafił w latach 90-tych ubiegłego stulecia).

Wicewojewoda Małopolski – Wojciech Szczepanik wręczył odznaczenia państwowe przyznane przez Prezydenta RP. Brązowe Krzyże Zasługi otrzymali: Kazimierz Krauze (kierowca z Woli Duchackiej) i Andrzej Mitka (przewodniczący ZZM Pracowników Komunikacji Miejskiej). Obydwaj oddali po ponad 45 l. krwi i są aktywni w działalności Klubu, głównie poprzez pozyskiwanie młodych pracowników MPK do akcji oddawania krwi.

Wicewojewoda wręczył też podziękowania Wojewody Małopolskiego, które otrzymali: Marek Adamski, Roman Łach i Zdzisław Kołodziej, a także Roman Abratowski i Stanisław Moskalewicz.

Prezes Oddziału Rejonowego PCK w Krakowie – Stanisława Badowska wręczyła odznaki „Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi”, które otrzymali:

- I stopnia: Aneta Klaja – Furtak i Anna Lew,

- II stopnia: Artur Drożdż, Andrzej Rupiński i Adam Szczygieł,

- III stopnia: Agnieszka Kwarciany, Roman Łach, Tomasz Ostrowski i Mirosław Urych.

Następnie Przewodniczący Koła PCK i Prezes Klubu „HDK” PCK przy MPK S.A. w Krakowie – Andrzej Ostafin wręczył upominki najaktywniejszym członkom Klubu.

Ponadto Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny MPK S.A. w Krakowie – Rafał Świerczyński wyróżnił upominkami 10 krwiodawców, którzy w ramach akcji „140 litrów krwi na 140 lat Komunikacji Miejskiej w Krakowie” oddali krew po cztery razy i więcej.

Upominki otrzymali także zasłużeni działacze Klubu: Ryszard Sasuła – uczestnik I akcji krwiodawstwa w 1962 r., Andrzej Balon – współzałożyciel Klubu oraz Stanisław Mikulski – długoletni członek Zarządu Koła PCK.

Ponadto wyróżnione zostały osoby oraz organizacje, które w okresie minionych 70 lat przyczyniły się do sukcesów Koła PCK przy MPK S.A. w Krakowie.

Okolicznościowe adresy otrzymali: Małopolski Oddział Okręgowy PCK. Oddział Rejonowy PCK w Krakowie i Rejonowe Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Krakowie. Adresy otrzymali także byli Dyrektorzy Naczelni współpracujący przez wiele lat z Klubem: Tadeusz Trzmiel i Julian Pilszczyk oraz – Rafał Świerczyński.

Władysław Michalski

Zasłużeni krwiodawcy otrzymali odznaki

KOLONIA Z MPK

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie od lat wspiera inicjatywę charytatywną Korczakowskiej Republiki Dziecięcej Dyliniarnia.

Celem Stowarzyszenia jest szeroko pojęta działalność pomocowa na rzecz dzieci. Do historii przeszły całonocne kwesty wolontariuszy Dyliniarni w wagonach tramwajowych na liniach 3, 9 oraz 13, których dochód przeznaczony jest na zabiegi medyczne dla dzieci z rodzin potrzebujących, objętych pomocą Dyliniarni.

Pamiętamy również emisję spotów reklamowych na ekranach TV BUS, promujących medialnie nagłośnione Dni Zdrowia połączone z nieodpłatnymi badaniami profilaktycznymi dla mieszkańców Krakowa i okolic. Nie obce stały się również dzieciom z Dyliniarni warsztaty i akcje organizowane przez MPK również z okazji Dnia Dziecka na terenie Zajezdni Podgórze przy ul. Brożka. W tym roku po raz pierwszy Dzieci z Dyliniarni miały również okazję wraz z dziećmi pracowników MPK uczestniczyć we wspólnych turnusach wakacyjnych w Ośrodku Wypoczynkowym w Rowach. Oto kilka najciekawszych listów z podziękowaniami z niezapomnianych wakacji, jakie nadesłali do nas po pobycie na wczasach w Rowach Justynka i Mateusz z Dyliniarni.

Mój list - podziękowanie, chciałabym złożyć na ręce wszystkich osób, instytucji, które przyczyniły się do wspaniałego wypoczynku naszych dzieci. Moja córka, Justyna, uczestniczyła w kolonii letniej, organizowanej przez MPK w Krakowie, w lipcu 2015 roku. Gdy dowiedziałam się, że istnieje możliwość wyjazdu córki nad morze i to w dodatku zupełnie nieodpłatnie, ucieszyłam się, że są jeszcze dobrzy i bezinteresowni ludzie, niosący pomoc innym. Nie planowaliśmy w wakacje żadnego wyjazdu rodzinnego, gdyż zwyczajnie nie było nas na to stać, a tu taka miła niespodzianka. Justynka, jak to bywa z nastolatkami, dość sceptycznie podeszła do samodzielnego wyjazdu aż na trzy tygodnie i to w dodatku sama. Szybko jednak, właściwie już podczas podróży autokarem, jej nastrój diametralnie się odmienił. Wieczorem, dzwoniąc do domu, była zachwycona pięknem krajobrazu. Sam ośrodek był czysty, zadbane, z widokiem na morze. Sama kolonia nie liczyła wiele osób, było ich około czterdzieści, więc uczestnicy mogli w krótkim czasie, w miarę dobrze się poznać. Wiek uczestników nie odgrywał zasadniczej roli. Każdy mógł znaleźć swoją bratnią duszę. Młoda kadra wychowawców, umiała w sposób zdecydowany i konsekwentny zapanować nad różnorodnością charakterów i temperamentów uczestników wypoczynku. Największą jednak zaletą pobytu dzieci na kolonii, oprócz czystego, obfitego w jod powietrza, był bogaty program wycieczkowy. Dzieci zwiedziły piękne, nadmorskie miejscowości i miasta, takie jak: Słupsk, Gdańsk, Gdynia, Sopot. Niezapomnianym przeżyciem, z pewnością, było zwiedzanie Zamku Krzyżackiego oraz pięknej ziemi kaszubskiej, tzw. „Szwajcarii Kaszubskiej”, z głównym wzniesie-

niem „Wieżycą”. Ze szczytu rozpościerał się przepiękny widok na całą okolicę, pełną lasu, małych jezior, stawów i rzek. Również w samych Rowach było mnóstwo atrakcji. W muszli koncertowej, odbywały się powietrzne dyskoteki. Młodzież miała okazję oglądać „Paradę Maskotek”. W Rowach, tętniło życie i handel. Każde z dzieci, szukało z zapalem pamiątek dla swoich najbliższych, pośród licznych sklepów i stoisk. Bardzo ważną częścią pobytu młodzieży i dzieci nad morzem, były codzienne, nawet kilkukilometrowe spacerunki po plaży, zachody słońca, biegi po ruchomych wydmachach, codzienna gimnastyka i tak dalej. Nie sposób wymienić wszystkich zalet takiego wypoczynku. Oprócz wypoczynku fizycznego, nawiązywały się liczne znajomości, przyjaźnie, a nawet młodzieńcze miłości. Córka, do tej pory utrzymuje kontakt ze swoimi koleżankami, właśnie zapoznanymi na kolonii w Rowach. Jestem bardzo wdzięczna, jako matka, tym wszystkim, dzięki którym moje dziecko mogło pojechać na tak wspaniały wypoczynek. O wyjeździe mogę wyrazić się w samych superlatywach. Myślę, że współpraca między KR Dyliniarnia a MPK w Krakowie, będzie się układała jeszcze mocniej, co zaprocentuje kolejnymi licznymi wyjazdami dzieci na wypoczynek lub innymi akcjami, aby wspomóc wszystkich potrzebujących. Wraz z córką, Justynką, życzymy wszystkiego najlepszego i dalszej owocnej współpracy.

Z poważaniem,

Anna Kozikowska z córką Justyną

Moje wrażenia z kolonii w miejscowości Rowy, 11-31 lipiec 2015. Pobyt w ośrodku bardzo mi się spodobał, poznałem dużo ciekawostek (legend) o Rowach. Spodobały mi się różne rozrywki (gry, zabawy, dyskoteki). Byłem bardzo zadowolony, bo odwiedziliśmy Trójmiasto (Sopot, Gdynia, Gdańsk). Poznałem też bardzo dużo koleżanek i kolegów, okazało się, że kierownik wyjazdu okazał się sympatyczną osobą. Czyli jeszcze raz, kolonia mi się podobała.

Mateusz Wołkowiński

Serdecznie dziękujemy Dzieciom za pamięć i ciepłe słowa, a z Dyliniarnią z pewnością spotkamy się już niebawem w nowych wspólnie organizowanych akcjach z tramwajem w tle.

Stowarzyszenie Dyliniarnia

POLICJA ZNOWU NAJLEPSZA

Przy pięknej słonecznej pogodzie 3 października 2015 roku na boisku DTS Tramwaj rywalizowali w turnieju piłkarskim pracownicy miejskich spółek (MPK S.A., MPWiK S.A., MPEC S.A., MPO Sp. z o. o.) oraz drużyny Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej i ZUE S.A o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa.

Dziesięć zespołów drogą losowania zostało podzielonych na dwie grupy gdzie rywalizował każdy z każdym. Przed rozpoczęciem turnieju oceniając szanse przedstawicieli MPK S.A. na zajęcie dobrego miejsca wydawało się, że to motorniczowie mieli więcej szczęścia w losowaniu i ich rywale są do ogrania. Ale już wiele razy nasze drużyny nie potrafiły wykorzystać szans na zajęcie dobrego miejsca, zawsze czegoś brakowało. Pierwsze mecze w grupach zdawały się potwierdzać kto będzie się liczył w walce o czołowe lokaty. W grupie „A” po dwóch meczach prowadziła Straż Miejska przed Policją i MPWiK SA., a z drużyn MPK cieni szansy zachowywali jeszcze mechanicy mający na koncie remis i porażkę. W grupie „B” ton rywalizacji po dwóch seriach nadawali motorniczowie odnosząc dwa zwycięstwa, a rywale w bezpośrednich meczach dzielili się punktami co zwiększało szanse nawet na wygraną grupy. Szansa oczywiście pojawiała się duża ale ubiegłoroczny turniej motorniczowie również rozpoczęli od dwóch wygranych dlatego teraz nie kalkulowali tylko skoncentrowani przystępowali do decydujących meczów. Decydujące mecze grupy „A” nie przyniosły niestety zwycięstw drużyn z MPK, wygrywali faworyci Policja i MPWiK SA. spychając na trzecią lokatę Straż Miejską, która tak udanie rozpoczęła turniej.

W meczu pomiędzy mechanikami a kierowcami lepsi okazali się kierowcy i to oni zajęli 4. miejsce spychając na 5. lokatę mechaników, którzy już przed tym meczem wiedzieli, że wygrana nie poprawi ich sytuacji w grupie. Ostatecznie zwycięzcą grupy została policja i tym samym zapewniła sobie grę w finale, a drugie miejsce i prawo gry o brązowe medale wywalczyła drużyna MPWiK SA. Rywalizacja o czołowe miejsca w grupie „B” toczyła się do ostatniego meczu w którym grały MPEC SA z motorniczymi, a na wynik tego meczu z nadzieją czekali zawodnicy MPO. Sytuacja w grupie przed tym meczem wyglądała tak, że zwycięstwo MPEC zapewniało im finał, a motorniczom dawało mecz o brąz. Każdy inny wynik zapewniał finał motorniczom mecz, walkę o brąz drużynie MPO, a dla MPEC pozostawał mecz o miejsce 5. Motorniczowie nie czekali co zrobi przeciwnik sami zaatakowali zdobyli bramkę i kontrolując mecz odnieśli zwycięstwo zapewniające

im wygraną grupy, a tym samym grę w finale. Grupę wygrali nie tracąc nawet bramki. Rywalizacja o miejsca 3 i 5 była bardzo zacięta co przeczy twierdzeniu, że w grupie „B” grały słabsze drużyny. Przekonali się o tym zawodnicy MPWiK rzutem na taśmę wygrywając mecz o 3 miejsce z MPO. Również wynik meczu finałowego pomimo dużej przewagi drużyny Policji wskazuje, że wcale w grupie „B” nie grały słabe zespoły. W turnieju ponownie triumfowała Policja, ale aby pokonać w finale motorniczów potrzebny był konkurs rzutów karnych. A że karne to loteria przekonali się przegrywając po pierwszej serii.

Tej rywalizacji towarzyszył rozgrywany równocześnie na boisku ze sztuczną nawierzchnią turniej dzieci trenujących w czterech klubach: DTS Tramwaj, Armatura Kraków, Milenium Skawina oraz Baszta Kraków. Po emocjonujących meczach najlepszym zespołem została drużyna DTS Tramwaj, zwyciężając cały turniej.

Puchary i medale dla zwycięzców i uczestników turnieju w imieniu Jacka Majchrowskiego, Prezydenta Krakowa wręczył Tadeusz Trzmiel, I Zastępca Prezydenta Krakowa.

II Turniej o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa był kontynuacją poprzednich rozgrywek, które również odbywały się na obiektach DTS Tramwaj i były okazją do świętowania jubileuszu 70-lecia istnienia tego krakowskiego klubu. Organizowany w tym roku II Turniej o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa był z kolei jednym z elementów jubileuszu 140 lat komunikacji miejskiej w Krakowie, który przypadł w 2015 roku.

Organizatorem piłkarskiego turnieju o Puchar Prezydenta Miasta Krakowa było Towarzystwo Sportowe Tramwaj. Turniej nie mógłby się jednak odbyć bez wsparcia miejskich spółek: Krakowskiego Holdingu Komunalnego SA, Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego SA, Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej SA, Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji SA oraz Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Sp. z o.o.

Janusz Więckowski

Druga drużyna turnieju - motorniczowie MPK S.A.

NIESPODZIEWANE ROZSTRZYGNĘCIE RUNDY JESIENNEJ LIGI MPK

Taka myśl przychodzi do głowy kiedy spoglądam na tabelę ligi MPK po zakończonej rundzie jesiennej sezonu 2015/2016. Zapowiadając rozpoczęcie piątej edycji ligi liczyłem na to, że rozgrywki będą ciekawe bez zdecydowanego faworyta. I analizując tabelę na półmetku rozgrywek widać, że tak właśnie jest.

Cztery czołowe drużyny dzieli zaledwie pięć punktów, a w drugiej części tabeli różnica wynosi tylko cztery punkty. Nie ma zatem zdecydowanego lidera ani też outsidera. Nie można jednoznacznie stwierdzić, że będąca na ostatnim miejscu drużyna Nadzoru Ruchu odstaje od reszty gdyż głównym problemem tej drużyny są kłopoty kadrowe. Nie sprawdziły się niestety przewidywania, że nie będzie sytuacji w której drużyny będą zmuszone oddawać mecze walkowerem. Takich sytuacji mieliśmy aż pięć. Dwa razy mecze bez walki oddawała drużyna SOA Wola Duchacka, a aż trzykrotnie wspomniany już Nadzór Ruchu. O ile walkowery nie mają większego wpływu na dorobek drużyny SOA to tego samego nie można stwierdzić w przypadku drużyny Nadzoru Ruchu. Brak możliwości rozegrania meczu z powodu niestawienia się przeciwnika to w tej chwili największy problem z jakim musi poradzić sobie Zarząd Ligi MPK. Przed sezonem kapitanowie zapewniali, że mają szeroką kadrę i nie będzie kłopotów ale jak widać mylili się. Mam nadzieję, że problem uda się rozwiązać do startu rundy rewanżowej gdyż nie możemy dopuścić do tego aby chcący rozegrać mecz tracili swój cenny czas. Kłopotów kadrowych nie mają pozostałe drużyny i dlatego mecze pomiędzy nimi dostarczają wielu emocji. O tym, że mecze są wyrównane i punkty zdobywa się ciężko przekonuje się najdobitniej drużyna Zajeźdźni Płaszów ubiegłoroczny wicemistrz - po rundzie jesiennej mający na koncie tylko 8 pkt. Z drużyn czołowej czwórki najrówniej grała ekipa Związkowców nie ponosząc ani jednej porażki ale dwa remisy spowodowały, że nie są liderami. Aktualny mistrz przekonuje się jak trudno zdobywać punkty grając w roli faworyta, obrońcy tytułu. Jeszcze większe kłopoty ze zdobywaniem punktów mieli gracze Zajeźdźni Wola Duchacka pierwsze zwycięstwo odnosząc dopiero

w czwartej kolejce. W gronie tym najlepiej radzi sobie drużyna Zajeźdźni Podgórze, która została niespodziewanie liderem i będzie nim aż do inauguracji rundy wiosennej, a jak zapowiadają motorniczowie już do końca. Czy liderem zostali niespodziewanie? Dla niektórych pewnie tak. Jednak obserwując ich występy w Lidze widać stały postęp tej drużyny, a niewielkie zmiany w składzie oraz wprowadzenie nowych młodych zawodników do zespołu widocznie poprawiło jakość i efektywność ich gry. Wiarą natchnęło tę drużynę zwycięstwo w pierwszej kolejce w niesamowitych okolicznościach nad Wolą Duchacką. Minimalna przegrana w drugiej kolejce z mocną drużyną Związkowców napędziła ich wiarą, że są w stanie powalczyć z każdym. Z takim nastawieniem ogrywając kolejnych rywali zostali liderem po VI kolejce niespodziewanie dla siebie. Tak dla siebie. Bo jak sami twierdzą nie myśleli przed sezonem, że to możliwe...

Niespodziewane rozstrzygnięcie? Tak. Dla wielu uczestników i obserwatorów zmagania w Lidze MPK. Niespodziewane pod względem sportowym bo nie tak wyobrażali sobie tabelę po rundzie jesiennej. Niespodziewane pod względem ilości nierozegranych meczów co psuje wszystkim nie tylko grającym dobrą zabawę. Oby zimowa przerwa pozytywnie wpłynęła na drużyny i wzmocnione kadrowo mogły przystąpić do gry.

A zapowiada się ciekawa rywalizacja gdyż drużyny z zajeźdźni autobusowych będą chciały pokazać, że to kierowcy lepiej grają w piłkę. Tabela po rundzie jesiennej oraz wyniki ostatniego Turnieju o Puchar Prezydenta Miasta wskazują, że dzisiaj to motorniczowie są górą.

Janusz Więckowski

KONKURSY FOTOGRAFICZNE W MPK

Już od kilku lat Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S. A. w Krakowie otrzymuje od pasażerów i miłośników komunikacji miejskiej zdjęcia upamiętniające bądź obrazujące różne wydarzenia z udziałem pojazdów MPK S.A. w Krakowie.

Wojciech Świerkosz – parada

W przypadku imprez okolicznościowych organizowanych przez krakowskiego przewoźnika ilości nadsyłanych fotografii można liczyć w setkach, a czasem nawet w tysiącach. Wśród nadsyłanych zdjęć dało się zauważyć zdjęcia wyjątkowe. Narodziła się wtedy myśl, że takie zdjęcia zasługują na wyróżnienie, na nagrodę. W ten oto sposób powstał plan zorganizowania konkursu fotograficznego.

Taki konkurs zorganizowany został w grudniu 2014 roku. Po ulicach Krakowa poruszał się specjalny świąteczny mikołajowy tramwaj oświetlony tysiącami lampeczek. Mieszkańcy miasta mieli możliwość oglądać go przez blisko 2 miesiące. W tym czasie chętni mogli wziąć udział w konkursie dotyczącym właśnie tego tramwaju. Zdjęcia przedstawiające świąteczny tramwaj widziany w różny sposób można było przesyłać do MPK S.A. w Krakowie. Zwycięzca konkursu otrzymał możliwość osobistego poprowadzenia jednego z najnowocześniejszych tramwajów.

Hiroshi Kurotaki – tramwaj mikołajowy

Kolejną idealną do zorganizowania konkursu fotograficznego sytuacją był Dzień Dziecka w 2015 roku. Radość malująca się na buziach dzieci obudziła w wielu osobach mistrzów fotografii. W konkursie wzięły udział nie tylko pociechy, ale również ich rodzice i dziadkowie, co przełożyło się na ilość przesłanych zdjęć. Już po tygodniu ich ilość przekroczyła 1000. W wyborze zwycięzcy pomogli internauci. Z pośród całej puli nadesłanych fotografii zostało wytypowanych 10 i umieszczonych na facebooku MPK gdzie przez 2 tygodnie użytkownicy wybierali zwycięzcę.

Trzeci i jak do tej pory najpopularniejszy konkurs fotograficzny dotyczył Parady Tramwajów i Autobusów. Ze względu na przewidywaną dużą ilość prac konkursowych został podzielony na trzy odrębne kategorie gdzie w każdej z nich musiał zostać wyłoniony zwycięzca. Kategorie, na które były podzielone zdjęcia to: zdjęcie z miejsca rozpoczęcia Parady (zajezdnia tramwajowa Podgórze), zdjęcie z trasy Parady i zdjęcie z miejsca zakończenia Parady (Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie). Spośród całej puli zgłoszonych prac jury wytypowało po trzy najlepsze wyróżniające się w każdej z kategorii zdjęcia. Następnie zdjęcia trafiły na Facebooka MPK gdzie zostały wybrane trzy najlepsze. Każda z kategorii miała własnego zwycięzcę. Jednak jedno ze zdjęć było naprawdę wyjątkowe. Podobało się wszystkim. Zostało ono uznane za zwycięzcę wśród zwycięzców. Jego autor poza regulaminowymi nagrodami udzielił również wywiadu do kwartalnika „Przewoźnik Krakowski”.

Warto uważnie śledzić naszego Facebooka oraz wiadomości ukazujących się na naszej stronie internetowej. Nie przegap okazji. Może to Twoje zdjęcie okaże się tym razem tym najlepszym z najlepszych.

Jerzy Maszewski

Kacper Kania – Dzień Dziecka

NAJBARDZIEJ LUBIĘ FOTOGRAFOWAĆ AUTOBUSY NA LINIACH AGLOMERACYJNYCH

– mówi w rozmowie z „Przewoźnikiem Krakowskim” Wojciech Świerkosz, zwycięzca konkursu „Moje zdjęcie z Parady”

Marek Gancarczyk: Został Pan uczestnikiem parady tramwajowo-autobusowej przypadkowo, czy też wybrał się Pan na nią specjalnie, żeby zobaczyć zabytkowe pojazdy i zrobić im zdjęcie?

Wojciech Świerkosz: Nie było w tym żadnego przypadku. Od ośmiu lat interesuję się komunikacją. Bardzo często robię też zdjęcia. To zdjęcie, które zrobiłem podczas parady było zamierzone.

MG: Jak się Panu podobała parada?

WŚ: Parada bardzo mi się podobała i była naprawdę dobrze zorganizowana.

MG: Co bardziej Pana zainteresowało - historyczne tramwaje czy autobusy?

WŚ: Bardziej zainteresowały mnie autobusy. Chciałem zrobić ciekawe zdjęcia na ulicach Krakowa więc nie wsiadłem do środka, tylko starałem się szukać ciekawych ujęć na całej trasie przejazdu. Było to możliwe, bo parada przemierzała się powoli.

MG: Użytkownicy oficjalnego profilu MPK najczęściej głosowali na to Pańskie zdjęcie, na którym obok koni, które ciągnęły omnibus konny widać nowoczesny tramwaj „Kraowiak”. Takie właśnie zdjęcie chciał Pan zrobić?

WŚ: Tak. Specjalnie tak celowałem, aby na jednym zdjęciu pokazać tradycję, czyli najstarszy krakowski pojazd oraz nowoczesność, czyli ten najnowszy krakowski tramwaj.

MG: Gdzie jeszcze na trasie parady robił Pan zdjęcia?

WŚ: Zrobiłem zdjęcie na zajezdni tramwajowej Podgórze, a więc tam gdzie parada się zaczynała, potem zrobiłem zdjęcie na moście Piłsudskiego, przy Poczcie Głównej, na ul. Starowiślniej, no i oczywiście na ul. Św. Wawrzyńca, gdzie parada się kończyła.

MG: To już kolejny konkurs fotograficzny, który zorganizowało MPK? Brał Pan już wcześniej udział w naszym konkursie?

WŚ: Nie, to mój pierwszy konkurs MPK, w którym wziąłem udział. Dlatego tym bardziej się cieszę, że udało mi się w nim zająć pierwsze miejsce.

MG: Mówił Pan na początku, że często Pan fotografuje pojazdy komunikacji miejskiej. Jakie zdjęcia lubi Pan robić najbardziej?

WŚ: Tak, to prawda bardzo często fotografuję. Najbardziej lubię robić zdjęcia autobusom kursującym na liniach aglomeracyjnych, szczególnie tych odjeżdżających z Salwatora, np. autobusom na linii nr 249.

Rozmawiał: Marek Gancarczyk

INFORMACJA O JAKOŚCI POWIETRZA NA TABLICACH INFORMACJI PASAŻERSKIEJ

Duża ilość samochodów, wiecznie zakorkowane ulice oraz dym z pieców węglowych powodują, że zwłaszcza w miesiącach zimowych narażeni jesteśmy na niekorzystne działanie smogu. Złe samopoczucie, problemy z oddychaniem, słaba przejrzystość powietrza oraz brak słońca to niedogodności trapiące mieszkańców Krakowa.

MPK S.A. w Krakowie włączyło się w szeroko zakrojoną walkę ze smogiem. Po odczycie komunikatu opracowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie pracownicy Głównej Dyspozytorni Ruchu codziennie w godzinach 6:15, 12:15 oraz 18:15 publikują informację na wyświetlaczach przystankowych SIP oraz w pojazdach wyposażonych w system informacji pasażerskiej firmy Novamedia. Czas wyświetlania informacji jest różny dla poszczególnych nośników. W autobusach i tramwajach informacja jest prezentowana przez dwie godziny, natomiast na wyświetlaczach przystankowych ten czas wynosi 15 minut. Dodatkowo w pojazdach MPK S.A. informacja prezentowana jest w dwóch językach – polskim oraz angielskim.

Publikacja informacji nie jest jedynym sposobem w jaki nasze przedsiębiorstwo stara się walczyć ze smogiem. Działaniami podjętymi z myślą o długim okresie czasu jest systematyczna wymiana taboru na spełniający najwyższe wymagania czystości spalin Euro 6, zakup autobusów elektrycznych oraz hybrydowych.

Michał Wójtowicz

ZASŁUŻENI DLA MAŁOPOLSKIEJ SOLIDARNOŚCI WYRÓŻNIENI

Podczas Uroczystego Walnego Zebrania Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Małopolskiego po raz pierwszy wręczono tytuły i statuetki „Zasłużony dla NSZZ Solidarność Regionu Małopolskiego”. Otrzymało je 35 osób.

28 marca 2015 roku Zarząd Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność” ustanowił tytuł „Zasłużony dla NSZZ Solidarność Regionu Małopolskiego” dla uczczenia osób, które oddały wybitne zasługi w rozwoju i w promowaniu ideałów „Solidarności”. W roku jubileuszu XXXV powstania Związku kapituła tytułu przyznała je 35 osobom. Wśród wyróżnionych znaleźli się przedstawiciele duchowieństwa na czele księdzem kardynałem Franciszkiem Macharskim. Tytuły otrzymali również księża, którzy wspierali „Solidarność”: ks. Józef Dobosz z Dębicy, ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski z Krakowa, ks.

Stanisław Dudka z Tarnowa, ks. Władysław Palmowski z Morawicy i ks. Ignacy Piwowarski, przez wiele lat proboszcza parafii w Bereście.

Część tytułów została przyznana pośmiertnie. W ten sposób przypomniano zasługi Wojciecha Kotarby, Barbary Niemiec i Ireny Ślusarczyk.

Tytuły i specjalnie przygotowane przez rzeźbiarza Michała Batkiewicza statuetki, przedstawiające krzyże gdańskie wręczali wyróżnionym przewodniczący Małopolskiej „Solidarności” Wojciech Grzeszek i Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Piotr Duda.

Wśród osób uhonorowanych tytułem „Zasłużony dla Małopolskiej Solidarności” znalazł się Janusz Parđa, przewodniczący NSZZ Solidarność w MPK S.A.

Marek Gancarczyk

STUDENCI NIE STALI W KOLEJKACH PO BILET

Jak co roku październik jest miesiącem kiedy w naszych Punktach Sprzedaży Biletów obserwujemy wzmożoną sprzedaż. Kraków jest ponad milionową aglomeracją, do której w październiku przyjeżdża ok. 200 tys. studentów w jednym czasie. Większa liczba pasażerów oraz gości przyjeżdżających do naszego miasta są wyzwaniem dla organizatorów komunikacji miejskiej. Dotyczy to również sprzedaży biletów. Każdy pasażer chce sprawnie kupić bilet.

W październiku 2015 roku postanowiliśmy ułatwić studentom pierwszego roku zakup ich pierwszego biletu. W związku z tym już kilka miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego poczyniliśmy starania, aby zaprosić do współpracy krakowskie uczelnie wyższe. Dzięki tym działaniom udało się stworzyć na kilku uczelniach mobilne stanowiska do sprzedaży biletów.

Co to usprawniło? Student, który odbierał swoją nową Elektroniczną Legitymację Studencką miał możliwość od razu zapisać na niej bilet Komunikacji Miejskiej. Student mógł kupić bilet lub tylko sformatować legitymację studencką. Bez szukania punktów sprzedaży, bez stania w kolejce. Udzielaliśmy również informacji kto jest organizatorem komunikacji miejskiej, kto operatorem i jaka jest taryfa biletowa. Nasz pomysł i działanie spotkało się z zainteresowaniem i zostało odebrane pozytywnie.

A mieszkańiec? Stały klient komunikacji miejskiej mógł kupić bilet jak zazwyczaj czyli w 6 Punktach Sprzedaży Biletów komunikacji miejskiej, w sieci automatów do obsługi Krakowskiej Karty Miejskiej (przypominamy, że jest ich 117) lub przez Internet. Wygodnie i komfortowo. Na ten czas również wzmocniliśmy obsadę na stanowiskach sprzedaży w sposób, który spowodował płynną obsługę aby każdy klient został szybko i sprawnie obsłużony. Oczywiście standardem już jest obsługa do ostatniego pasażera. Nikt kto chciał kupić bilet nie został odesłany bez biletu.

Biorąc pod uwagę, że część uczelni rozpoczynała rok akademicki przed 1 października, wzmocniliśmy obsługę sprzedaży również w każdą sobotę jeszcze we wrześniu 2015 roku.

Oczywiście punktów sprzedaży jest niewiele jak na ponad milionową aglomerację, ale ciągle rozwijamy sieć sprzedaży poprzez zakup automatów do obsługi Krakowskiej Karty Miejskiej oraz usprawniamy zakup biletu komunikacji miejskiej przez Internet.

Joanna Świt

MPK SZKOLIŁO MOTORNICZYCH W SYMULATORZE JAZDY TRAMWAJEM

Przez dwa tygodnie października 2015 roku motorniczowie krakowskiego przewoźnika mogli trenować jazdę tramwajem w różnych warunkach, także tych zimowych. Wszystko dzięki specjalnemu symulatorowi skonstruowanemu przez zespół konstruktorów i programistów pod kierunkiem Macieja Górskiego z Instytutu Pojazdów Szybowych Politechniki Krakowskiej.

W szkoleniu prowadzących tramwaje najważniejszym elementem jest bezpieczeństwo dlatego symulator został wyposażony w program „Instruktor”, który daje możliwość trenowania prowadzenia tramwaju w różnych sytuacjach drogowych i atmosferycznych, m.in. w warunkach słabej widoczności - we mgle, czy też gdy zapada zmrok. Jest też możliwość konfiguracji infrastruktury oraz symulowania usterek pojazdu. Symulator daje także okazję do jazdy przez odwzorowane krakowskie skrzyżowania i pętle, a także pokazuje skutki zderzenia z innym tramwajem.

Twórcy symulatora zadbali o duży realizm jazdy. Pulpit tramwaju jest bardzo podobny do tych, które funkcjonują w nowoczesnych krakowskich tramwajach.

W związku z dużym doświadczeniem krakowskiego przewoźnika w szkoleniu kandydatów na motorniczych

do konstruktorów zostały wysłane uwagi i sugestie, które posłużą dalszemu rozwojowi symulatora. Warto dodać, że symulator ten jest kompaktową wersją symulatora tramwaju NGT6 z w pełni odwzorowaną kabiną, który również powstał przy współudziale MPK S.A.

MPK S.A. planuje w przyszłości wykorzystać symulator na stałe w procesie przygotowywania kandydatów do pracy na stanowisku motorniczego.

Marek Gancarczyk

OD STRATEGII DO MIMIKI

O tym jak ważna jest komunikacja interpersonalna w organizacji nie trzeba nikogo przekonywać. Wiadomo też powszechnie, że ćwiczenie czyni mistrza. Dlatego w listopadzie 2015 roku odbyło się dwudniowe szkolenie dla kadry kierowniczej MPK S.A. poświęcone powyższemu zagadnieniu.

W pierwszym dniu dominowała warsztatowa forma szkolenia. Na przykładzie pożaru na stacji metra Kings Cross w Londynie (1987 r.) zobrazowano jak wadliwa komunikacja doprowadziła do tragedii.

Kolejne ćwiczenie nastawione było na budowę zaufania i współpracy pomiędzy grupą tubylców i rozbitków, co dawało szansę na przeżycie. Współpraca trwała jednak tylko do pewnego czasu...

Analizie zostały poddane dysfunkcje komunikacyjne w organizacji i czynniki wpływające na wzrost zaufania. A

przy okazji mogliśmy poznać się nawzajem, ujawniając swoje pasje i zainteresowania, niekiedy zaskakujące.

W drugim dniu spotkania Prezes Zarządu Rafał Świerczyński przedstawił plany rozwoju Spółki. W swoim wystąpieniu poruszył tematy zmian organizacyjnych i problematykę związaną z zarządzaniem pracownikami. Wskazał także na ważną rolę jaką odgrywają w optymalizacji kosztów realizowane projekty.

Kolejne wystąpienie przygotowano było przez Wiceprezesa Zarządu Mariusza Szałkowskiego. Zawierało informacje o zaawansowaniu inwestycji realizowanych w Spółce obecnie oraz o planach inwestycyjnych w zakresie taboru i obiektów należących do przedsiębiorstwa.

Marta Mleczko

KALENDARIUM

05.10.2015

W godzinach wieczornych w Nowej Hucie do autobusu 501 wbiegło kilku młodych ludzi, identyfikujących się z jednym z krakowskich klubów piłkarskich, którzy rozpylili gaz łzawiący i uciekli z pojazdu. Psikus marnej jakości spowodował opóźnienie wykonywanego kursu. Pojazd trzeba było przewietrzyć. Na szczęście żaden z pasażerów nie odniósł obrażeń.

07.10.2015

W autobusie kierowca znalazł bardzo dużą ilość papierosów bez akcyzy najprawdopodobniej pochodzących z wschodniej granicy. O kontrabandzie niezwłocznie poinformowano Urząd Celny i Policję, która zaopiekowała się tym nietypowym znaleziskiem.

15.10.2015

O godzinie 8:25 motorniczy zgłosił kolizję na torowisku z udziałem dwóch prywatnych samochodów. Urwane koło w jednym z pojazdów skutecznie zablokowało ruch na torowisku przez ok. 20 minut. Z pomocą przyjechała Straż Pożarna.

12.10.2015

Z powodu silnie wiejącego wiatru oraz intensywnych opadów deszczu w trakcji tramwajowej odnotowaliśmy 5 zatrzymań tramwajowych z powodu gałęzi i konarów drzew, które spadły na sieć. Czas zatrzymań wyniósł w sumie 6 godzin i 14 minut.

23.10.2015

O godzinie 18:10 na ul. Kamieńskiego spieszący się kierowca zajeżdża drogę jadącemu w stronę Nowego Bieżanowa autobusowi linii 503. W wyniku hamowania autobusu równowagę traci jeden z pasażerów – na szczęście nie doznał żadnych obrażeń.

Tego samego dnia około godziny 19:00 ponownie samochód osobowy zajeżdża drogę autobusowi linii... 503. Tym razem jednak podczas gwałtownego hamowania urazu nogi doznaje jedna z pasażerek, do której wezwana zostaje pomoc medyczna. Na szczęście autobus jest wyposażony w monitoring i sprawa trafiła na policję.

17.11.2015

W czasie popołudniowego szczytu komunikacyjnego na al. Powstańców dochodzi do wypadku z udziałem kilku samochodów osobowych. W całej okolicy powstają gigantyczne korki przez które odcinek CH Bonarka – Rondo Matecznego autobusy pokonują w 40 minut.

We wrześniu i październiku z powodu źle zaparkowanych samochodów odnotowaliśmy 25 zatrzymań w ruchu tramwajowym na ul. Długiej, 11 na ul. Rakowickiej oraz 1 na ul. Karmelickiej.

Mateusz Trzeciak

Dwukierunkowy typu E6 został wyprodukowany przez zakłady Bombardier Rotax dla przedsiębiorstwa Wiener Linien na początku lat 80 XX wieku. Wraz z wagonami doczepnymi c6 eksploatowany był na linii metra zasilanej z sieci górnej. Po zmianie taboru część pojazdów została zakupiona przez przedsiębiorstwo komunikacyjne w Utrechcie a wiosną 2008 roku także przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA w Krakowie. Z uwagi na zastosowane w wagonach rozwiązania pojazdy nie miały być bezpośrednio skierowane do obsługi linii na ulicach miasta. Przewidziano ich szeroką rozbudowę wraz z dołożeniem członu z niską podłogą. Uruchomienie prac projektowych nad stworzeniem przystosowanego do pojazdu nowego członu środkowego nie było przeszkodą do dobrego poznania pojazdu także pod względem mechanicznym czy elektrycznym. Prowadzono równocześnie szkolenia motorniczych. Dobrą okazją do sprawdzenia wagonu w ruchu było skierowanie pojazdu do jazdy z pasażerami. Zamknięcie w kwietniu 2008 roku dojazdu tramwajów do Ronda Grzegórzeckiego wymagało uruchomienia wagonów dwukierunkowych, których mimo wypożyczenia pojazdów z Katowic i Gdańska, ilość była niewystarczająca. Do obsługi linii 72 kursującej na trasie przystanek Kordylewski przy Al. Pokoju – Plac Centralny skierowano zakupiony wagon E6 o numerze 4926. Po zakończeniu obsługi tramwaj skierowany został do modernizacji, w wyniku której przebudowany pojazd stał się wagonem jednokierunkowym z nową aranżacją wnętrza, wyposażony w klimatyzację i nowoczesną informację pasażerską. Nowy już trzyczłonowy pojazd otrzymał oznaczenie EU8N a pierwszy wagon numer 3012, a od czerwca bieżącego roku po przenieściowaniu HL401. Na podstawie pozytywnych opinii pasażerów oraz techników eksploatujących pojazdy MPK zdecydowało się na zakup wszystkich dostępnych w Wiedniu tramwajów. W 2014 roku odkupiono także wagonu kursujące w Utrechcie dzięki czemu od 2016 roku po Krakowie kursować będzie 40 wagonów serii EU8N stworzonych na bazie tramwajów serii E6.

Dane techniczne:

Producent: Bombardier - Rotax DÜWAG

Lata budowy: 1979

Silniki: WD 785 V - 2x190kW

Długość: 19.700 mm

Szerokość: 2.300 mm

Masa: 28.500 kg

Miejsc siedzących: 31

Miejsc stojących: 103

Nowoczesne tramwaje kursujące dziś po ulicach Krakowa w niczym nie przypominają początków komunikacji. Pierwszymi pojazdami przewożącymi na stałych trasach pasażerów według ustalonej taryfy były omnibusy konne. Pojazdy nieduże o drewnianej konstrukcji mieściły zaledwie kilkunastu pasażerów, z wyglądu przypominały raczej dyliżanse pocztowe niż współczesne autobusy.

Te pierwsze pojazdy przewożące mieszkańców Krakowa odbiegały znacząco od standardów estetyki i bezpieczeństwa wyznaczonych przez ówczesne normy i miejskie władze. Korzystanie z - jak opisywano w codziennych gazetach - odrapanych, roztrzęsionych i brudnych pojazdów określano było ryzykiem „dla porządnego mieszkańca”. Z dzisiejszej perspektywy można przypuszczać, że wygląd pojazdu nie wpływał pozytywnie na ilość przewożonych pasażerów. To znów przekładało się na opłacalność całego przedsięwzięcia jakim było prowadzenie komunikacji. Ponad to już w chwili uruchomienia omnibusów w Krakowie ten środek transportu był nieco przestarzały. Coraz większą bowiem rolę w innych miastach Europy zdobywał nowy, a więc tym bardziej pożądany środek publicznej komunikacji. Tym nowym pojazdem był szynowy tramwaj konny. Omnibusy konne woziły pasażerów przez ponad 15 lat.

Współcześnie krakowskie omnibusy konne kojarzą się z wizerunkiem odbudowanych w połowie lat siedemdziesiątych XX wieku pojazdami. Na podstawie nielicznych obrazów i rysunków pochodzących z okresu kursowania omnibusu spadkobierca tradycji - Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w 1975 roku uruchomiło przejazdy zrekonstruowanymi omnibusami. Mimo braku zachowania dokładnego opisu budowy pierwszego publicznego pojazdu zbudowano dwie kopie omnibusów nawiązujące do rozwiązań sprzed lat. Kursujące współcześnie pojazdy zaprzęgnięte w konie były wykorzystywane przez lata na specjalnej linii turystycznej przemierzającej ulicę Starego Miasta. Dziś zobaczyć możemy je okazjonalnie, ale za każdym razem wzbudzają ogromne zainteresowanie mijanych przechodniów. Są z całą pewnością atrakcją turystyczną miasta. I choć wozy są tylko kopią niemającą zbyt dużo wspólnych z pierwszymi omnibusami są dowodem kultywowania tradycji przez sukcesora pierwszego miejskiego przewoźnika.

E6 *Seria: Krakowskie wagony tramwajowe / wagony testowe*

Omnibus *Seria: Krakowskie wagony tramwajowe / wagony zabytkowe*

